

Η ΠΟΡΕΙΑ ΜΙΑΣ ΕΙΚΟΣΑΕΤΟΥΣ ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ¹

του Πρωτοπρ. Κυριακού Τσουρού,
Γραμματέως τής Σ. Έ. επί των αίρέσεων.

(β' μέρος)

Έπιτρέψτε μου νά ολοκληρώσω τήν ιστορική αυτή άναδρομή στην είκοσαετή πορεία των Συνδιασκέψεων μας με μία σύντομη αξιολόγηση του θεσμού αυτού. Αντί δικών μου σκέψεων, θά μεταφέρω έδω τά λόγια σεβασμών Προκαθημένων των κατά τόπους Όρθοδόξων Έκκλησιών -κεκοιμημένων και ζώντων- όπως αυτά καταγράφονται στα μηνύματά τους στις έτήσιες Συνδιασκέψεις μας.

Σεβ. Μητροπολίτου Θηβών και Λεβαδείας κ. Ίερωνύμου (νύν Αρχιεπισκόπου Αθηνών), (Γ' Συνδιάσκεψη, 1998):

«Η διορθόδοξη συνεργασία όλων είναι πλέον ανάγκη· καθίσταται απαραίτητη ιδιαίτερα στις όρθόδοξες εκείνες χώρες, στις όποιες οί παραθρησκευτικές οργανώσεις έχουν διαβρώσει επικίνδυνα θεσμούς και φορείς.

Αυτή ή διορθόδοξη συνεργασία αποδεικνύεται αναγκαία για τήν αλληλοενημέρωση, αλλά και για τήν από κοινού αντιμετώπιση των προβλημάτων (ποιμαντικών, κοινωνικών, νομικών). Και χαίρομαι ιδιαίτερα, πού βλέπω έδω συναγμένους “επί τῶ αὐτῶ” αγαπητούς πατέρες και αδελφούς απ’ όλα τά μήκη και πλάτη τής γῆς, για νά συνδιασκεφθοῦμε και νά συναποφασίσουμε για τήν ποιμαντική διακονία μας έναντι των ποικίλων κοσμοθεωριακῶν ρευμάτων και ιδιαίτερα τής “Νέας Έποχῆς”.

... Δέν είμαστε ενάντιοι στην έλεύθερη θρησκευτική έπιλογή των ανθρώπων. Γιατί ή όρθοδοξία πιστεύει και σέβεται κατ’ έξοχήν τήν έλευθερία του ανθρώπινου προσώπου. Έχουμε όμως καθήκον ως χριστιανοί όρθόδοξοι, νά όριοθετοῦμε, νά περιχαράκωνουμε τήν πίστη μας και νά διαφωτίζουμε τους πιστούς μας όρθόδοξα».

Σεβ. Μητροπολίτου Χαλκίδος κ. Χρυσόστομου Α', (Θ' Συνδιάσκεψη 1997).

«Πολλήν έχοντες τήν ποιμαντικήν μέριμναν, προς περιφρούρησιν τής Όρθόδοξου ήμῶν πίστεως και σωτηρίαν των τέκνων τής Έκκλησίας, μεθ’ ίκανοποίησεως πολλῆς, παρακολουθοῦμεν από έτων τάς έργασίας των Πανορθόδοξων Συνδιασκέψεων, εις τάς όποιας ή Μητρόπολις ήμῶν συμμετέχει απ’ αρχῆς, δι’ έντεταλμένου εκπροσώπου και τήν πολύτιμον συμβολήν αυτών εις τήν αντιμετώπισιν των προβλημάτων, τά όποια δημιουργοῦν τά ποικίλα παραθρησκευτικά, αποκρυφιστικά και νεοειδωλολατρικά συστήματα».

Οικουμενικού Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, (Η' Συνδιάσκεψη 1996):

«... κατά τους συγχρόνους αποκαλυπτικούς καιρούς, κατά τους όποιους έψυγη ή αγάπη των πολλῶν, λίαν επάναγκες και σπουδαῖον και επίκαιρον και χρησιμώτατον τό έργον και ή αποστολή τής παρούσης Συνδιασκέψεως, καθότι μέλλει, ίνα, διά τής ανταλλαγῆς τής πείρας και μεταδόσεως των αποκτηθεισῶν γνώσεων, βοηθήση πάντας εις τήν εϋστοχωτέραν αναγνώρι-

1. Εισήγηση στην «Κ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη Έντεταλμένων Όρθοδόξων Έκκλησιῶν και Ί. Μητροπόλεων για θέματα Αίρέσεων και παραθρησκείας», στον Άγιο Ιωάννη τον Ρώσο, 3-6.11.2008.

σιν τοῦ κρυπτομένου ὑφ' ἑκάστον προσω-
πειῶν ἀληθοῦς ὑποκειμένου καί εἰς τήν
ἐπιτυχεστέραν ἐνημέρωσιν τῶν τε πιστῶν
καί τῆς ἡγεσίας αὐτῶν, ἀλλά καί τῶν ἐνδι-
αφερομένων Κυβερνήσεων, περί τῶν κατα-
στρεπτικῶν ἐπιρροῶν ὠρισμένων ἐκ τῶν
ἐν λόγῳ ὀργανώσεων καί κινήσεων».

«... Ἡ Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ
ὀφείλει ὅπως ἡ ἐτοίμη εἰς ἀπολογίαὶν παν-
τί τῷ αἰτοῦντι καί δὴ ὅπως γνωρίζη τί
ἀκριβῶς κρύπτεται ὀπισθεν μιᾶς ἐκάστης
τῶν πολυωνύμων ὀργανώσεων, αἱ ὅποια
ὑπισχνοῦνται τήν αὐτοσωτηρίαν καί ὅπως
διὰ τῶν κατὰ τόπους ποιμένων καί διδασκά-
λων τῆς ἀληθείας ἐνημεροῖ τοὺς πιστοὺς,
ἵνα μὴ πλανηθῶσι. Τό ἔργον καί καθήκον
τοῦτο τῆς ἀκριβοῦς πληροφορήσεως ἐκλαμ-
βάνεται ὑπό τινων ὡς ἐνέργεια πολεμική
κατὰ τῶν ἐν λόγῳ ὀργανώσεων καί ἐπιχει-
ρεῖται ὅπως ἐμποδισθῆ ὡς ἀντίθετον πρὸς
τάς ἀρχάς τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας.

Ἐν τούτοις, πρόκειται ἀκριβῶς περὶ
ἀπλῆς ἐνημερώσεως τῶν ἐνδιαφερομένων
ἐν τῷ πλαισίῳ αὐτῆς ταύτης τῆς ἐπικαλου-
μένης θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, διότι ἡ
Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία οὐδέν βίαιον μέτρον
λαμβάνει κατ' οὐδενός, ἀλλ' ἀπλῶς κηρύσ-
σει τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ...διότι ὁ σκοπὸς
ὑμῶν ἀσφαλῶς δέν εἶναι ἡ ἀκαδημαϊκὴ ἐνη-
μέρωσις ὑμῶν αὐτῶν, ἀλλ' ἡ μεγίστη ἐφικτὴ
προσφορὰ τῆς κτωμένης ἀληθείας πρὸς πάν-
τας τοὺς κινδυνεύοντας ὅπως πλανηθῶσι».

**Καί διὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νικοπό-
λεως καί Πρεβέζης κ. Μελετίου, ὡς ἐκ-
προσώπου του, (Θ' Συνδιάσκεψη 1997):**

«... Ἐκφράζει τήν βαθειά του πεποίθησι,
ὅτι τό ἔργο τέτοιων συνάξεων, τό πάντοτε
πολύτιμο, ἀφοῦ ποτέ δέν θά παύσει ἡ Ἐκ-
κλησία τοῦ Χριστοῦ, νά ἔχει ἀγῶνα γύρω
ἀπό τήν πίστη καί τήν ὁμολογία της, ἡ, ἀγι-
ογραφικά, “περὶ τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος”, γίνε-
ται ἀκόμα πῖο πολύτιμο μέσα στά πλαίσια
ἐποχῆς, ὅχι ἀπλᾶ πλουραλιστικῆς, καί πο-
λυπολιτισμικῆς, ἀλλά ἐποχῆς ἐντονῆς παγ-

κοσμιοποίησης· γιατί, ὅπως εἶναι αὐτονόη-
το, ἡ παγκοσμιοποίηση καί ἄθελα εὐνοεῖ
τό πνεῦμα τῆς Νέας Ἐποχῆς, ἀφοῦ ἀπαιτεῖ
ἀμοιβαία ἀνοχή, καί σέρνει στό κάθε της
βῆμα πίσω της τήν ἀπαίτησι τῆς σχετικο-
ποίησης ὄλων τῶν ἰδιαιτεροτήτων».

**Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Παρθενίου,
(ΙΓ' Συνδιάσκεψη 2001):**

«Εἰς μίαν ἐποχὴν κατὰ τήν ὁποίαν ἡ κοινω-
νία μας ἐξελίσσεται ὄλο καί περισσότερον
εἰς πολυμορφικὴν, μέ ἀποτέλεσμα τήν σύγ-
χυσιν καί τήν ἀβεβαιότητα εἰς τό Ὁρθόδοξον
πλήρωμα καί ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς νέους μας,
ἡ ὀριοθέτησις τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως, τό
σταθερόν σημεῖον ἀναφορᾶς καί τό μέτρον
κρίσεως τῶν νέων τάσεων καί ρευμάτων,
ἀποτελοῦν θέματα ἀπολύτου προτεραιότη-
τος διὰ τήν ποιμαντικὴν τῆς Ἐκκλησίας μας.

Θεωροῦμε τήν ἀπόφασιν, πού ἔλαβεν ἡ Ἱε-
ρά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί
διὰ τῆς ὁποίας ἐδημιουργήθη ὁ θεσμὸς τῶν
ἀτύπων συνδιασκέψεων τῶν ἐντεταλμένων
τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων διὰ θέματα Αἰρέ-
σεων καί Παραθρησκείας, μοναδικὴν εἰς τήν
ἱστορίαν πασῶν τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.
Ἀνταποκρίνεται δέ αὕτη ἡ ἀπόφασις πλή-
ρως εἰς τά αἰτήματα τῶν καιρῶν μας».

**Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Πέτρου Ζ',
(Δ' Συνδιάσκεψη 1992):**

«Ἡ σειρά τῶν ἀντιαιρετικῶν συναντήσε-
ων πού ἔχει ἐγκαινιάσει ἡ Ἐκκλησία τῆς
Ἑλλάδος ἐδῶ καί μερικά χρόνια, ἔχει πραγ-
ματικά προσφέρει σημαντικὰ στίς κατὰ τό-
πους ὀρθόδοξες ἐκκλησίες στόν τρόπο ἀντι-
μετώπισης τῶν πολυειδῶν ἰδεολογικῶν ρευ-
μάτων τῆς ἐποχῆς μας, τά ὅποια ἀπειλοῦν
τήν ἀκεραιότητα τῶν πιστῶν μας».

**Πατριάρχου Ἀντιοχείας Ἰγνατίου Δ',
(ΙΕ' Συνδιάσκεψη 2003):**

«Τό ἐπιτελούμενον ἔργον ὑπό τῆς Ἀγιω-
τάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆ συμμετο-
χῆ τῆς ΠΕΓ, ὅσον ἀφορᾶ εἰς τάς Αἰρέσεις

καί τήν Παραθρησκείαν, εἶναι ὑψίστης σημασίας τυγχάνει θεάρεστον, αἱ δέ ἀποφάσεις καί ἡ διαφώτισις τοῦ δεινοπαθοῦντος εὐσεβοῦς Ὁρθοδόξου πληρώματος (εἰς τόν χῶρον τῆς ἀνενοχλήτου δράσεώς των) ἐνοχλοῦσι βαθέως τούς πειναλέους λύκους πασῶν τῶν προαναφερθεισῶν ομάδων καί αἱ ἀντιδράσεις των χρειάζονται θετικῆς ἀντιμετωπίσεως, ἀρμόδιοι δέ πρός τοῦτο εἶσθε ὑμεῖς, οἱ Ἐντεταλμένοι, μέ ἐπικεφαλῆς τήν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος».

Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Διοδώρου, (I' Συνδιάσκεψη 1998):

«... ἐκφράζομεν τήν ἱκανοποίησιν Ἡμῶν, καθότι, διά τοιούτων ἐνεργειῶν ἀφ' ἑνός μὲν ἐνημεροῦνται τό σύνολον τῆς Ὁρθοδοξίας διά τήν φθοροποιόν δρᾶσιν τῶν αἱρέσεων, αἵτινες κατά τά τελευταῖα ἰδίως ἔτη ἐνεργοποιοῦνται ἔτι περισσότερον, ἐντασσόμεναι ἐντός τοῦ γενικωτέρου πλαισίου τῆς προετοιμασίας διά τήν ἔλευσιν τῆς οὕτω καλουμένης “Νέας Ἐποχῆς” καί τήν προετοιμασίαν διά τήν ἐγκαθίδρυσιν τῆς “Νέας Τάξεως πραγμάτων”, ἀφ' ἑτέρου δέ ὀριοθετεῖται καί κινητοποιεῖται ὁ Ὁρθόδοξος μηχανισμός πρός εὐρεσιν τρόπων καί μεθόδων, ἴν' ἀπό κοινοῦ ἀντιμετωπισθῶσιν αἱ νεοφανεῖς αἱρέσεις εἰς πάντα τά γεωγραφικά μήκη καί πλάτη τοῦ πολυπαθοῦς πλανήτου ἡμῶν, ἔνθα διαβιοῦσι Χριστιανοί Ὁρθόδοξοι».

Πατριάρχου Μόσχας Ἀλεξίου Β', (I' Συνδιάσκεψη 1998):

«Τά θέματα, τά ὅποια ἐπεξεργάζεσθε, παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον ὄχι μόνο ἀπό ποιμαντική, ἀλλά καί ἀπό κοινωνική, ἀκόμη καί ἀπό πολιτική ἄποψη.

... Μέ βαθιά ἱκανοποίηση καί εὐχαρίστηση ἐκτιμοῦμε τήν σοβαρή ἐπεξεργασία ποιμαντικῶν θεμάτων τῆς πάλης ἐναντίον τῶν ψευδοθρησκειῶν, ἡ ὅποια ἤδη ἐπί πολλά ἔτη πραγματοποιεῖται ὑπό τίς εὐλογίες τῆς αὐτοῦ Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος,

μέ τήν ὑπεύθυνη ἐπιμέλεια τοῦ ἐξαιρέτου θεολόγου πρωτοπρεσβυτέρου πατρός Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου, ἀπό τήν Ἐπιτροπή ἐπί τῶν Αἱρέσεων τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Πατριάρχου Ρουμανίας Θεοκτίστου, (Z' Συνδιάσκεψη 1995):

«Ἐπί χρόνια, ἡ Διορθόδοξος Συνδιάσκεψις ἔγινε ἕνας δυναμικός θεσμός, ἕνα κέντρο στρατηγίας γιά τήν ἀποφασιστική μάχη κατά τοῦ ψεύδους καί τῆς δαιμονικῆς διαστροφῆς. ... Ἴσως μία μέρα θά ἐπιτύχουμε καί ἐμεῖς νά μιμηθοῦμε αὐτό τό παράδειγμα πρός ὄφελος τῆς Ὁρθοδοξίας».

Πατριάρχου Ρουμανίας Θεοκτίστου, (H' Συνδιάσκεψη 1996):

«Ἡ Συνδιάσκεψις κατάντησε πιά νά εἶναι ἕνα ὀχυρωμένο κάστρο σ' αὐτό τό πεδῖον τῆς φρικτῆς μάχης. Ἱεράρχαι, ἱερεῖς καί λαός, ἀπό ὅλα τά ὀρθόδοξα μέρη ἤλθαν νά δώσουν τήν ἀληθινήν μαρτυρίαν των καί οὕτω πάντες ὁμοθυμαδόν ἀποτελοῦν ἕνα δυνατό σῶμα - τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ, πού ἀποτρέπει τό κακόν».

Πατριάρχου Βουλγαρίας Μαξίμου, (Z' Συνδιάσκεψη 1995):

«Ἡμεῖς ἀπό χρόνια μέ προσοχή καί ἱκανοποίηση παρακολουθοῦμε τίς ἐργασίες τοῦ ἀτύπου, ἀλλά καί καρποφόρου ὀργάνου τῆς διορθόδοξου συνεργασίας στήν προσπάθειά μας διά τήν συντήρηση τῆς πατερικῆς πίστεως καί διά τήν διαφύλαξη τοῦ Ὁρθοδόξου πληρώματος ἀπό τήν ἐπίδραση τῶν διαφόρων αἱρέσεων, παραθρησκευτικῶν διδασκαλιῶν καί κινημάτων».

Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Χρυσοστόμου Β', (ΙΘ' Συνδιάσκεψη 2007):

«Χρήσιμη συμβολή στή θεάρεστη προσπάθεια τῆς καθόλου Ὁρθοδοξίας, νά προστατεύσει καί νά διαφυλάξει τό Χριστεπώνυμο πλήρωμά της ἀπό τίς διάφορες αἱρέσεις καί

παραθρησκείες, ἀποτελεῖ καί ἡ ΙΘ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη γιά θέματα Αἱρέσεων καί Παραθρησκείας, μέ θέμα τόν "Ἐσωτερισμό". Ὁ δίκαιος ἔπαινος ἀνήκει βέβαια στόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλο καί στούς συνεργάτες του γιά τήν ὡραία αὐτή πρωτοβουλία τους, ἡ ὁποία μέ συνέπεια ἐπαναλαμβάνεται γιά πολλά χρόνια τώρα».

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ, (Η' Συνδιάσκεψη 1997):

«Ἡ κατ' ἔτος σύγκλησις, πρωτοβουλία τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτης καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Πανορθόδοξων Συνδιασκέψεων Ἐντεταλμένων τῶν κατά τόπους Ἀγιωτάτων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν διά τήν ἀντιμετώπισιν τοῦ ἐκ τῆς δραστηριότητος τῶν ποικιλωνύμων νεοφανῶν αἱρέσεων καί τῆς παραθρησκείας μεγάλως συνέβαλεν εἰς τήν μελέτην τοῦ ποιμαντικοῦ προβλήματος καί τήν προώθησιν τῆς συνεργασίας τῶν ἀνά τήν Οἰκουμένην Ἀγιωτάτων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς τήν ἀπό κοινοῦ ἀντιμετώπισιν τούτου».

Ἀρχιεπισκόπου Φιλλανδίας Ἰωάννου, (ΙΒ' Συνδιάσκεψη 2000):

«Ἡ ὀργάνωσις τοῦ Συνεδρίου ὑμῶν ἀποτελεῖ μίαν συγκεκριμένην ἔκφρασιν τοῦ σοβαροῦ ἐνδιαφέροντος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διά τά προβλήματα τῶν χριστιανῶν ἐν τῷ σημερινῷ κόσμῳ, τά ὁποία εἶναι ἱστορικά ἀλλά ὄντως καί ἐπίκαιρα».

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χριστοδούλου, (ΙΗ' Συνδιάσκεψη 2006):

«Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος διοργανώνει τάς ἐτησίους αὐτάς Πανορθόδοξους Συνδιασκέψεις, κινουμένη, τοῦτο μέν, ὑπό τῆς ἀνάγκης τῆς διαρκοῦς μαρτυρίας τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ κόσμῳ περί τῆς κατά Χριστόν ἐλπίδος ἐν τῇ ἀντιμετώπισει τῆς πλάνης, τοῦτο δέ, ὑπό τῆς διαθέσεως ταπεινῆς διακονίας καί συναν-

τιλήψεως τῶν κατά τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς τόν ἀγῶνα αὐτῶν πρὸς ὀριθόθησιν τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως καί ἀντιμετώπισιν τῶν ποικίλων προβλημάτων τῶν προερχομένων ἐκ τῆς ἐντόνου δραστηριότητος τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων».

Ἀρχιεπισκόπου Πράγας Δωροθέου, (Ζ' Συνδιάσκεψη 1995):

«Ἡ κατά τούς δυσχερεῖς χρόνους τούτους ἐμφανιζόμενη καθ' ἡμέραν γένεσις ὄλο καί περισσοτέρων Αἱρέσεων καί Παραθρησκειακῶν Ὁργανώσεων, μέ ἀποκορύφωμα τίς Καταστροφικές Λατρεῖες, αἱ ὁποῖαι δηλητηριάζουν τήν ἀνθρωπίνην ψυχήν καί ἀλλοτριώνουν πρὸς τό κακόν τήν θεόθεν δεδομένην τῷ ἀνθρώπῳ ροπήν διά τήν ἀρετήν καί τήν πνευματικὴν τελείωσιν, ἐπιβάλλει, ὅπως ἡ ὑπ' οὐρανόν Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀναλάβῃ τόν θυρεόν αὐτῆς ἐναντίον τῶν ψυχοκτόνων τούτων ἐχθρῶν της, ἀλλά καί ὅπως διαφυλάξῃ ἀπ' αὐτῶν τόν πιστόν λαόν τοῦ Θεοῦ».

Ἀρχιεπισκόπου Σινᾶ Δαμιανοῦ, (Ε' Συνδιάσκεψη 1993):

«Τοιαύτης φύσεως πρωτοβουλίαί περιποιῶν τιμὴν διά τήν Ἀγιωτάτην Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καί παρέχουν τήν ἀφορμὴν εἰς τά πιστά Αὐτῆς τέκνα, ὡς καί εἰς πάντα Ὁρθόδοξον κληρικόν καί λαϊκόν, νά σεμνύνωνται διά τό φιλόστοργον καί τήν πρόνοιαν τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας».

Ἔτσι βλέπουν καί ἀξιολογοῦν οἱ σεπτοὶ Προκαθήμενοι τῶν κατά τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τόν ρόλο καί τό ἔργο τῶν Συνδιασκέψεών μας.

Ἐμεῖς ἄς συνεχίσουμε νά ὑπηρετοῦμε μέ ζῆλο, φρόνηση, μελέτη καί ἐργατικότητα στό σημαντικότερο αὐτό ποιμαντικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας μας καί ἄς εὐχηθοῦμε ὁ Κύριος, διά πρεσβειῶν τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσσου, νά τό εὐλογεῖ νά τό αὐξάνει καί νά τό καθιστᾷ ὠφέλιμο πρὸς σωτηρίαν ψυχῶν.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1990

του π. Αντωνίου Αλεβιζοπούλου (†)¹

(ε' μέρος)

Βασικές έννοιες της οργάνωσης αυτής είναι η Scientology και η Dianetik. Κατά την κίνηση ο όρος Scientology προσδιορίζει μία «έπιστήμη», «φιλοσοφία», «θρησκεία». Είναι κατασκευάσμα του L. R. Hubbard από το λατινικό Scio, δηλαδή, γνωρίζω και το ελληνικό «λόγος». Στο βιβλίο του, «Τό έγχειρίδιο για τον επίτιμο κληρικό», ο Hubbard έρμηνεύει τον όρο «Scientology» σαν «έφηρμοσμένη θρησκευτική φιλοσοφία· ή διδασκαλία για το πνευματικό όν και ή προώθηση του πνευματικού όντος στις σχέσεις του με τον έαυτό του, με τό σύμπαν και με τά λοιπά όντα»². Πρόκειται δηλαδή για μία

«θρησκεία» ή «έπιστήμη» ή «φιλοσοφία» αυτοεξέλιξης του ανθρώπου.

Η κίνηση χρησιμοποιεί και τούς όρους Thetan και Clear. Θήταν, από τό ελληνικό γράμμα θήτα, σημαίνει κατά τον Hubbard «τήν πηγή της ζωής και την ίδια τη ζωή», αλλά και τή «ζώσα μονάδα». Clear είναι «έναν θήταν πού μπορεί νά είναι αιτία ένσυνείδητα και κατά βούληση υπεράνω διανοητικής μάζας, ενέργειας, χώρου και χρόνου όσον άφορᾶ τό πρώτο Δυναμικό (έπιβίωση του έγώ)»³. Αυτό σημαίνει πώς στόχος της κίνησης είναι ή κατασκευή του υπεράνθρωπου.

Ο «υπεράνθρωπος» βρίσκεται μέσα στον άνθρωπο και μπορεί νά «έλευθερωθεῖ» με την τεχνική της κίνησης, τή λεγόμενη Dianetik. Στο «Έγχειρίδιο για τον επίτιμο κληρικό» αναφέρεται για την Dianetik: «Είναι ή τεχνολογία της άπελευθέρωσης του πνευματικού όντος»· «ή διδασκαλία για τό πνευματικό όν στις σχέσεις του με τό σῶμα και ή προώθηση του όντος σ' αυτές τις σχέσεις».

Ίδου ή έρμηνεία του όρου Σαηεντολόγος, πού δίνει ή κίνηση: «Ένας πού καλυτερεύει τις συνθήκες ζωής του και τις συνθήκες ζωής των άλλων χρησιμοποιώντας την τεχνολογία της Σαηεντολογίας. Ένας πού έλέγχει πρόσωπα, περιβάλλοντα και καταστάσεις. Ένας Σαηεντολόγος δρᾶ μέσα στά πλαίσια του Κώδικα του Ώντιτορ (του εκπαιδευμένου στην τεχνολογία της σαηεντολογίας) και του Κώδικα του Σαη-

1. Από τό ανέκδοτο έργο του: «Διαβρωτική Έπίδραση των "Αιρέσεων". Αντιαρετική ποιμαντική στή δεκαετία του 1990».

Ο άείμνηστος π. Αντ. Αλεβιζόπουλος για την παρουσίαση των διαφόρων όνομασιών, μέσω των όποιων δραστηριοποιείται ή Σαηεντολογία διεθνώς, είχε χρησιμοποιήσει την κάτωθι ειδική βιβλιογραφία:

α) Elterninitiative zur Hilfe gegen seelische Abhängigkeit und religiösen Extremismus e.V., Jugendreligiöse Institutionen und deren Co-Organisationen, Guruistische Bewegungen und Psycho- kulte, 2. erweiterte und auf den neuesten Stand gebrachte Auflage, München 1986.

β) Friedrich-Wilhelm Haack, Findungshilfe Religion 2000. Apologetisches Lexikon: Aktivitäten, Ereignisse, Firmen, Gruppen, Institutionen, Orden und Personen im Zusammenhang mit religiösen und weltanschaulichen Bewegungen - ein fragmentarischer überblick, (Material-Edition der ARW, 28) München 1990.

Γιά αντίστοιχη ενημέρωση σήμερα στό διαδίκτυο, ό αναγνώστης του περιοδικού μας μπορεί νά δει ένδεικτικῶς τις έξής ιστοσελίδες:

<http://www.whyaretheydead.net/krasel/frontgroups.html>

<http://home.snafu.de/tilman/krasel/brett/cos.names.txt>

<http://www.religio.de/absc/absc10.html>

<http://www.cs.cmu.edu/~dst/Cowen/essays/timeline.html>

2. L. Ron Hubbard, Das Handbuch für den ehrenamtlichen Geistlichen, New Era Publications, Copenhagen 1983.

3. Λ. Ρόν Χάμπαρτ, Σαηεντολογία. Τά βασικά στοιχεία της σκέψης, άρχική μετάφραση Δ. Ι. Χρόνη, άναθ. Γ. Σ. Καραμπάγια, 1980, σ. 194).

εντολόγου. Ἡ τεχνική του ἐπιδεξιότητα ἀφιερῶνται στήν ἐπίλυση τῶν προβλημάτων τῆς ζωῆς»⁴.

Τά σεμινάρια τῆς κίνησης ἀποβλέπουν στήν ὀλοκληρωτική ἀπελευθέρωση τοῦ «ὑπεράνθρωπου» μέσα μας καί στή χρησιμοποίηση τῆς ἀπεριόριστης δύναμης! Ἔτσι ἡ κίνηση ὑπόσχεται μέ τό σεμινάριο «Δύναμη» τήν ἀπόκτηση τῆς δύναμης αὐτῆς καί τή μεταβολή τοῦ ἀνθρώπου σέ θήταν⁵. «Φαντάσου τόν ἑαυτό σου· σάν νά μπορεῖς νά ἔχεις ὅλη τήν ὑφήλιο στήν ἀγκαλιά σου, στήν πραγματικότητα τήν ἀγκαλιάζεις μέ θήταν-χέρια»⁶.

Σέ κείμενο μέ τίτλο «Ἡ γέφυρα πρὸς ἕνα Νέο Κόσμο» ὁ L. R. Hubbard προτρέπει: «Μάθε τόν ἑαυτό σου· τό τί θά κάνεις, ποῦ μπορεῖς νά φθάσεις, ποιές εἶναι οἱ ἰκανότητές σου. Ὑπάρχει μία μυστικιστική γνώση ὅτι ὑπάρχει ἕνα χάσμα μεταξύ τῆς ὑπαρξης αὐτοῦ τοῦ κόσμου καί ἑνός ὑψηλότερου πεδίου ὑπαρξης. Πολλοί ἀνθρώποι, προσπαθώντας νά περάσουν τό χάσμα ἔπεσαν στήν ἄβυσσο. Ἐμεῖς κτίσαμε τή γέφυρα πού ἐνώνει αὐτά τά δύο ἐπίπεδα. Καί εἶναι δύο οἱ δρόμοι πού ὀδηγοῦν σ' αὐτά στό χάρτη. Στή δεξιά πλευρά ὑπάρχουν τά βήματα πού ὀνομάζονται καταστάσεις Ἀλλαγῆς ἢ Ἀπελευθέρωσης. Πάνω ἀπό αὐτή ὑπάρχει ἡ κατάσταση πού ὀνομάζεται Καθαρή. Μετά τήν Καθαρή ὑπάρχει ἡ κατάσταση Ο.Τ. (Λειτουργικός θήταν). Σ' αὐτή τήν κατάσταση ἕνα ἄτομο μπορεῖ νά λειτουργεῖ ἐντελῶς ἀνεξάρτητα ἀπό τό σῶμα του, εἴτε ἔχει σῶμα εἴτε ὄχι. Ἕνας Ο.Τ. εἶναι τώρα ὁ ἑαυτός του. Δέν εἶναι ἐξαρτημένος ἀπό τό σύμπαν πού βρῖσκεται γύρω του!»⁷.

Στό περιοδικό Advance (τ. 94, σ. Ι) ἡ κίνηση ὑποστηρίζει πῶς οἱ Σαηεντολόγοι

σάν ομάδα μποροῦν ν' ἀντιμετωπίσουν τήν κατάσταση στή Γῆ καί νά κατορθώσουν νά δημιουργήσουν ἕνα Καθαρό Πλανήτη καί ἕνα Νέο Πολιτισμό. Πλησί-ασε καί θά δεῖς, λέγει ὁ Hubbard. Ὅταν κάποιος ἀρχίσει ν' ἀνέρχεται δέν ἐπιθυμεῖ πιά νά σταματήσει. Ἡ ὁσμή τῆς ἐλευθερίας καί ἡ ἀπόλυτη ἀλήθεια εἶναι πολύ δυνατή· σήμερα τά ἔχουμε ὅλα αὐτά μέ τή Σαηεντόλοτζυ⁸.

Ἡ κίνηση αὐτή ὑποστηρίζει πῶς βρῆκε τό μυστικό τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ σύμπαντος καί κηρύττει τή διδασχὴ τῆς σάν θρησκευτική ἀλήθεια. Αὐτό φαίνεται καί ἀπό τόν χῶρο στόν ὁποῖο κινεῖται. Ἔτσι σέ διαφημιστικό φυλλάδιο μέ τίτλο «The Time Track of Theta» ἀναφέρει: «Τί συνέβη; ... Πῶς γίναμε ἀνθρώποι; ... Πῶς καταλήξαμε στόν πλανήτη Γῆ; Βρισκόμαστε σ' αὐτή τή γῆ ὄχι ὡς φυλή ἀνθρώπων πού προερχόμαστε ἀπό τήν ἐξέλιξη, ἀλλά ὡς φυλή πού πηγαίνει πίσω στά βάθη αὐτοῦ τοῦ γαλαξία».

Ὅλα αὐτά ἀποδεικνύουν πῶς ἡ Scientology ἐγείρει ἀπόλυτη ἀπαίτηση στήν κοινωνία, τήν ὁποία θεμελιώνει στή «θρησκευτική ἀλήθεια». Οἱ «ὑπεράνθρωποι» τῆς «νέας φυλῆς» πού κατασκευάζει ἡ Scientology ἀναμένεται νά μεταβάλουν τήν τύχη τοῦ πλανήτη μας καί νά ἐξασφαλίσουν τήν ἐπιβολή ἑνός νέου πολιτισμοῦ, πού θά λειτουργεῖ χωρίς κανένα πρόβλημα.

Γιά τήν κίνηση καμία θρησκεία δέν μπόρεσε νά δώσει ἀπάντηση στά ἐρωτήματα: Ποιός εἶμαι; Ἀπό ποῦ ἔρχομαι; Τί εἶναι θάνατος; Ὑπάρχει μέλλουσα ζωή; «Στή Σαηεντόλοτζυ ἔχουμε τίς ἀπαντήσεις καί γιά πρώτη φορά σέ ὅλους τούς αἰῶνες οἱ ἀπαντήσεις μας εἶναι ἡ ἀλήθεια. Ἐμεῖς ἀποδεικνύουμε ὅτι ὁ ἀνθρώπος εἶναι ἀθάνατος, εἶναι πνεῦμα. Μία καινούργια μέρα ξημερώνει γιά τήν Ἀνθρω-

4. Λ. Ρ. Χάμπαρτ, Σαηεντολογία, σ. 199-200.

5. The Auditing – τεῦχος 246, σ. 7.

6. Source τ. 65, σ. 9.

7. L. R. Hubbard, 1965, LRH, USA 5858

8. Advance τ. 94, σ. 5.

πότητα πέρα από τὰ πιό τρελά όνειρα. Οί καταπιεστές, οί πολεμοκάπηλοι, οί τύραννοι καί ή γκεστάπο τελείωσαν. Τό μόνο πού μποροῦν νά κάνουν μέ ένα Ο.Τ. (Operating Thetan) είναι, νά τόν κάνουν νά γελάσει.

Είναι πράγματι τυχερό πού ένα τελείως ελεύθερο άτομο είναι ήθικό καί καλό πάνω από τήν αντίληψή τους, γιατί οί δυνάμεις του είναι απεριόριστες. Είναι πολύ άργά για όποιονδήποτε νά νομίσει πώς μπορεῖ νά σταματήσει τή Σαηεντολογία. Τά άστρα καί ό πλανήτης είναι δικά μας, εὐχαριστῶ τό Θεό καί τίποτα δέν είναι πιά τό ίδιο⁹.

Στήν έφημερίδα τής κίνησης¹⁰ αναφέρεται πώς οί Σαηεντολόγοι στή Γαλλία βρίσκονται στήν πρωτοπορία τοῦ άγώνα για τή θρησκευτική ελευθερία καί τά ανθρώπινα δικαιώματα σ' όλο τόν κόσμο. Όμως αυτά δέν ανταποκρίνονται στήν πραγματική εικόνα τής κίνησης.

Γιά ν' αποκτήσει κανείς τήν πολυπόθητη «απεριόριστη ελευθερία» πρέπει νά βαδίσει σέ μία «έκκαθαριστική πορεία», όπως είναι ό χαρακτηριστικός τίτλος σεμιναρίου τής κίνησης. Σκοπός τοῦ σεμιναρίου είναι ή έξουδετέρωση τής «αντιδραστικής διάνοιας» τοῦ ανθρώπου καί ή τελειωτική νίκη του¹¹.

Κάθε τί πού δέν συμφωνεῖ μέ τήν ιδεολογία καί τούς στόχους τής κίνησης είναι ασφαλῶς αποτέλεσμα τής «αντιδραστικής διάνοιας» καί πρέπει νά καταπολεμηθεῖ. Ο L. R. Hubbard λέγει, πώς για νά όριοθετήσει τό «δρόμο» χρειάστηκε τό ένα τρίτο τής ζωής του καί είναι ένας δρόμος πού οδηγεί «έξω από τή μιζέρια, τή δυστυχία καί τό σκοτάδι. Γι' αυτό άν δεῖτε ανθρώπους πού προσπαθοῦν νά τραβήξουν άλλους “έξω από τήν όδό”, μήν αφή-

νετε τήν ομάδα σας κάτω. Μέ ότιδήποτε μέσο κρατήστε τους “στήν όδό” καί θά ελευθερωθοῦν άν δέν τό κάνετε δέν θά μείνουν»¹².

Γιά τόν «άγιο σκοπό» ή κίνηση δέν θά δίσταζε νά χρησιμοποιήσει όποιοδήποτε μέσο. Κατά τόν F. W. Haack ή κίνηση ένεπλάκη καί σέ παράνομες δραστηριότητες μέσω τών οργανώσεων της καί τοῦ Staff Member. Ο L. R. Hubbard δέν διστάζει νά παραγγείλει: «Τό νά είσαι ικανός νά ελέγχεις έναν άνθρωπο, σέ κάνει ικανό νά ελέγχεις πολλούς, καί κανείς δέν θά μπορούσε νά είναι ένας επαγγελματίας Σαηεντολόγος σέ κανένα από τά επίπεδα εκτός εάν μπορεῖ νά ελέγχει ένα άλλο άτομο»¹³.

Η σκληρότης τοποθετεῖται σέ ύψηλό επίπεδο στήν κλίμακα τής Σαηεντολογίας. «Άν κάτι πρέπει, πρέπει νά τό χειρισθεῖτε μέ σκληρότητα καί άν νομίζετε πώς δέν μπορεῖτε, τότε διπλασιάστε τήν προσπάθειά σας προσπαθώντας ταυτόχρονα δύο πράγματα», αναφέρεται σέ κείμενο, μέ τίτλο «Flag Order 2802», 9 Απριλίου 1971.

Τό πόσο ή κίνηση ενδιαφέρεται για τά ανθρώπινα δικαιώματα καί τούς δημοκρατικούς θεσμούς φαίνεται από τό ακόλουθο απόσπασμα τοῦ L. R. Hubbard: «Λαοφιλή μέτρα, αυταπάρνηση καί δημοκρατία δέν ώφέλησαν σέ τίποτε τόν άνθρωπο, εκτός από τό ότι τόν έριξαν πιό πολύ στή λάσπη... Η δημοκρατία μᾶς έφερε πληθωρισμό καί φόρο εισοδήματος»¹⁴.

Τό σύστημα πού επιβάλλεται εδώ είναι ολοκληρωτική πειθαρχία·δέν αφήνει περιθώρια ελευθερίας για διαφωνοῦντες¹⁵.

(Συνέχεια στό επόμενο).

12. Teck News 62/Αύγουστος 1989, σ. 1-2.

13. The Auditor, τ. 234, σ. 2.

14. HCO PL, 2 Φεβρουαρίου 1965. 15 Ιουλίου 1970. 28 Ιανουαρίου 1973. F. W. Haack, überscheidungen, σ. 12.

15 Βλέπε καί: Α. Αλεβιζοπούλου, Ψυχοναρκωτικά.

9. The Auditor, τ. 232, σ. 2.

10. Scientology Today, 2/15.1.1988, σ. 5-7.

11. The Auditing τ. 246, σ. 7.

Η ΗΘΙΚΗ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΗΘΟΣ

του Αρχιμ. Αύγουστίνου Γ. Μύρου, Δρ Θ.

(β' μέρος)

Στο προηγούμενο άρθρο, αφού έντοπίσαμε τρία βασικά γνωρίσματα της αληθινής, της όντως άρετής, την πνευματικότητα, την έλευθερία και την καθολικότητα, θέσαμε το έρώτημα εάν διαθέτει αυτά τα γνωρίσματα ή άρετή, όπως την αντιλαμβάνονται τα ποικίλα αίρετικά συστήματα. Η απάντησή μας είναι εκ προοιμίου άρνητική. Και εξηγούμε τους λόγους.

Οί όπαδοί των συστημάτων αυτών αντιλαμβάνονται την άρετή μόνον ως άπλό φυσικό χάρισμα, χωρίς καν να υποψιάζονται ότι υπάρχει και άλλης ποιότητας άρετή, αυτή που δίδεται στα μέλη του Σώματος της Έκκλησίας ως καρπός του Αγίου Πνεύματος.

Η ήθική των αίρετικών είναι άπλοποιητική και ταυτίζεται με τον στείρο προτεσταντικό εϋσεβισμό. Όπως σημειώνει ο μεταστραφείς στην Όρθοδοξία πρώην εϋαγγελικός Frank Scaeffe, για τις περιπτώσεις αυτές, «Η πνευματικότητα είναι άποκομμένη από την έξωτερική, τη χειροπιαστή, την πραγματική μυστηριακή ζωή της Έκκλησίας και τώρα υπάρχει μόνο στον δικό της έσωτερικοποιημένο κόσμο των συναισθημάτων. Μέσα στο κλίμα του ιδιωτικού εϋσεβισμού... οί αρχαίες πνευματικές αλήθειες της Έκκλησίας, οί όποιες κάποτε περιέκλειαν τις έσωτερικές και έξωτερικές εκδηλώσεις της πνευματικής ανάπτυξης, έχουν πλέον μαρανθει»¹.

Από την «πνευματικότητα» των ποικίλων αίρετικών άπουσιάζουν προκλητικά ή άσκηση ως πορεία προς τη σωτηρία, ή αυθεντική μυστηριακή ζωή και ή θέωση ως στόχος της ύπαρξεως του πιστού. «Αυτοί θέ-

λουν ανάσταση και χαρίσματα πνευματικά, χωρίς να σταυρώσουν τον έαυτό τους διά της μετανοίας, της άσκήσεως, της νηστείας, της ύπακοής στην Έκκλησία»², σημειώνει ο π. Γεώργιος Καψάνης, ήγούμενος της Ι. Μονής Όσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους.

Όμως ύπάρχει και ή άλλη όψη της ήθικης των αίρετικών, που δεν είναι εύκολο να την παρατηρήσουν οί πολλοί. Πρόκειται για την τακτική έξαπάτησης, που χρησιμοποιούν για να άποκτήσουν όπαδούς. Αυτήν την τακτική χρησιμοποιούν στα διάφορα διαφημιστικά φυλλάδια, που σκορπίζουν παντού, άκόμη και μέσα στα γραμματοκιβώτια άνυποψίαστων Όρθοδόξων, στα περιοδικά και στις έφημερίδες τους, αλλά και στις ραδιοφωνικές τους εκπομπές. Όταν άπευθύνονται σε ύποψήφια θύματα άποφεύγουν να πουν τι ακριβώς πιστεύουν, αλλά άναφέρονται μόνον σ' εκείνα που μπορούν να παραπλανήσουν όσους δεν είναι καλά ένημερωμένοι. Αυτή είναι ή κλασική τακτική όλων των αίρετικών όλων των αιώνων ως εισήγηση του διαβόλου, όπως την άποκαλύπτει ο άγιος Χρυσόστομος: «Και αυτό είναι μέθοδος του διαβόλου· το να εισαγάγη δηλαδή πάντοτε κατά τρόπον άπατηλόν την πλάνην μαζί με την αλήθειαν, και να την επικαλύπτει με τα όμοιώματα της αληθείας, ώστε να προσελκύη εύκολα αυτούς που έξαπατώνται εύκολα»³.

Η τακτική αυτή είναι άποτέλεσμα της ένεργείας μέσα τους κρυφών, αλλά ιδιαίτερα σημαντικών παθών, όπως είναι ο έγωϊσμός, ή κενοδοξία και ή φιλοδοξία. Το

1. Frank Scaeffe, *Χορεύοντας Μόνος*, σ. 248.

2. Αρχιμ. Γεωργίου Καψάνη, *Έμπειρίες της χάριτος του Θεού*, σ. 30.

3. Αγίου Χρυσόστομου, *Εις Ματθ.* 46,1· PG 5...

σημαντικότερο όμως δείγμα αλλοιώσεως της ήθικης των αίρετικῶν εἶναι τὸ τόλμημά τους νὰ χωρισθοῦν ἀπὸ τὴν αἰωνόβια μία Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι ἀξιοπρόσεκτη στὸ σημεῖο αὐτὸ ἡ παρατήρηση τοῦ ἁγίου Αὐγουστίνου: «Ὅποιος χωρισθῆ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, κι ἂν ὁ ἴδιος νομίζῃ ὅτι ζῆ ζωὴ ἐνάρετη, μόνο γιὰ τὸ ἀνόσιο ἔργο ποὺ ἔκανε νὰ χωρισθῆ ἀπὸ τὴν ἐνότητα τοῦ Χριστοῦ, δὲν θὰ ἔχῃ ζωή»⁴. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ παραθεώρηση καὶ ἡ ὑποτίμηση ὅλων τῶν ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ ἔζησαν μὲ ἀκρίβεια κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, δὲν εἶναι μικρότερη ἔνδειξη ἔπαρσης καὶ ἀλαζονείας. Οὐτε, ἐπίσης καὶ ἡ παρέκκλιση ἀπὸ τὴν ὀρθὴ Πίστη, ποὺ μᾶς παρέδωκαν οἱ ἅγιοι. Στὸ σημεῖο αὐτὸ εἶναι πολὺ κατηγορηματικὸς ὁ ἅγιος Ἰγνατίος ὁ Θεοφόρος: «Πᾶς ὁ λέγων παρὰ τὰ διατεταγμένα, κἂν ἀξιόπιστος ἦ, κἂν νηστεύῃ, κἂν παρθενεύῃ, κἂν σημεῖα ποιῆ, κἂν προφητεύῃ, λύκος σοὶ φαινέσθω ἐν προβάτῳ δορᾶ προβάτων φθορὰν κατεργαζόμενος»⁵.

Απογυμνωμένοι οἱ ποικίλοι αίρετικοὶ ἀπὸ τὸ πνευματικὸ χάρισμα τῆς διακρίσεως ἀδυνατοῦν νὰ ἀντιληφθοῦν ὅτι διαφέρει ἡ ποιότητα τῆς φυσικῆς ἀγάπης ἀπὸ ἐκείνη τῆς πνευματικῆς, ὅπως καὶ ἡ ποιότητα τῆς φυσικῆς εἰρήνης ἀπὸ ἐκείνη τῆς πνευματικῆς, ἢ τῆς πραότητος καὶ τῆς ἀγαθωσύνης. Κυρίως ὅμως ἀδυνατοῦν νὰ δεχθοῦν τὴν θεία χάρη ὡς ἄκτιστη ἐνέργεια, ἢ ὁποία μὲ τὴν ἐλεύθερη συνέργεια τῶν ζωντανῶν μελῶν τοῦ θεανθρωπίνου Σώματος τῆς μιᾶς Ἐκκλησίας μορφώνει τὴν πνευματικὴ ἀρετὴ μέσα τους. Οἱ περισσότεροι αίρετικοὶ ἔχουν ὡς βασικὸ τους δόγμα τὸν λεγόμενο ἀπόλυτο προορισμό, ποὺ οὐσιαστικὰ καταργεῖ τὴν ἀνθρώπινη ἐλευθερία. Εἶναι ιδιαίτερα ἀποκαλυπτικὰ τὰ ὅσα γράφει ὁ Μαρτίνος Λούθηρος: «Ἡ ἀνθρώπινη θέληση εἶναι σὰν τὸ σελλωμένο ἄλογο ἀνάμεσα

σὲ δύο ἐπίδοξους καβαλάρηδες. Ἐὰν ὁ Θεὸς καθίση ἐπάνω στὴ σέλλα, ὁ ἄνθρωπος ἐπιθυμεῖ καὶ ἐνεργεῖ ὅπως θέλει ὁ Θεός... ἀλλ' ἐὰν ὁ καβαλλάρης εἶναι ὁ διάβολος, τότε ὁ ἄνθρωπος ἐπιθυμεῖ καὶ ἐνεργεῖ ὅπως θέλει ὁ διάβολος. Αὐτὸς (ὁ ἄνθρωπος) δὲν ἔχει τὴν δύναμη νὰ ἐπιλέξῃ ἓνα ἀπὸ τοὺς δύο καβαλάρηδες... ἀλλὰ οἱ καβαλάρηδες μάχονται μεταξύ τους γιὰ νὰ κερδίσουν τὴ θέση ἐπάνω στὸ ζῶο»⁶.

Ἐπίσης οἱ αίρετικοὶ ἔχουν χάσει ἀπὸ τὸ πνευματικὸ ὀπτικὸ τους πεδίο τὴν καθολικότητα τῆς ἀρετῆς. Αποτελεῖ χαρακτηριστικὸ γνώρισμα ὅλων τῶν αίρέσεων ὅλων τῶν ἐποχῶν τὸ γεγονός ὅτι ἐστιάζουν τὴν προσοχή τους σὲ ὀρισμένες ἀρετές, τὶς ὁποῖες ἐξυμνοῦν καὶ προβάλλουν μὲ ὑπερβολή, ἐνῶ ἄλλες τὶς ἀγνοοῦν, τὶς ὑποτιμοῦν καὶ ἀδιαφοροῦν γιὰ τὴν ἀπόκτησή τους. Συμβαίνει σ' αὐτοὺς ὅ,τι καὶ στὶς μωρὲς παρθένες τῆς παραβολῆς τοῦ Χριστοῦ, οἱ ὁποῖες ἐνῶ κρατοῦσαν μία ποσότητα ἀπὸ λάδι στὰ λυχνάρια τους, δὲν κατώρθωσαν τελικὰ νὰ μποῦν στὸ σπίτι τοῦ Νυμφίου, ἐπειδὴ δὲν ἦταν γεμάτα τὰ δοχεῖα τους μὲ λάδι. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι εἶχαν μερικὲς ἀρετές, ὅπως ἦταν ἡ παρθενία, ἀλλὰ δὲν εἶχαν τὴν καθολικὴ ἀρετὴ, ποὺ χρειάζονταν γιὰ νὰ σωθοῦν⁷. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ ὅλους τοὺς αίρετικούς.

Γιὰ παράδειγμα, οἱ διάφοροι αίρετικοὶ ὁμιλοῦν κατὰ κόρον καὶ ἀφιερώνουν πολὺτιμο χρόνο γιὰ τὴν μελέτη καὶ τὴν διάδοση τῶν Ἁγίων Γραφῶν, ἀλλὰ ἀγνοοῦν τὴν ἀλήθεια, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὶς πολυποίκιλες ὑποκειμενικὲς καὶ διαστρεβλωμένες ἐρμηνεῖες τους. Ὁ ἅγιος Χρυσόστομος ἐντοπίζει τὴν αἰτία τῶν ἐρμηνευτικῶν αίρετικῶν πλανῶν στὴν προκατειλημμένη καὶ ἐπιπόλαια ἐξέταση τῶν βιβλικῶν κειμένων. Παρατηρεῖ γιὰ τὶς συνήθειές τους:

6. Martin Luther, *De Servo Arbitrio*, 11784 B (Frank Scaef-fer, *Χορεύοντας Μόνος*, σ. 134).

7. Βλ. Αγ. Μάρκου τοῦ Ἀσκητοῦ, *Πρὸς μονάζοντα Νικόλαον*, 12, *Φιλοκαλία*, τ. Α', σ. 130.

4. Ἁγίου Αὐγουστίνου, *Ἐπιστ.* 141.

5. Ἁγίου Ἰγνατίου, *Ἐπιστ.* 10,2,1...

«Διότι ἔτσι καὶ οἱ αἰρετικοὶ πλανῶνται, ἐπειδὴ (ἐρμηνεύοντας τὶς Ἅγιες Γραφές) οὐτε τὸν σκοπὸ αὐτῶν ποὺ ὁμιλοῦν ἐξετάζουν, οὐτε τὶς συνήθειες αὐτῶν ποὺ ἀκούουν»⁸.

Προβάλλουν μὲ ἐπίταση οἱ αἰρετικοὶ τὴν πίστη στὸν Θεό, ἀλλ' ἀδιαφοροῦν γιὰ τὴν ἐσωτερικὴ τους κάθαρση. Ὑπερτονίζουν τὴν ἐκτέλεση καλῶν κοινωνικῶν ἔργων (δικαιοσύνη, φιλανθρωπία, περίθαλψη, φιλοξενία κ. ἄ.) καὶ ὑποτιμοῦν τὴν προσωπικὴ ταπείνωση. Οὐσιαστικὰ εἶναι ἀδύνατο νὰ ὑπάρχει ταπείνωση σὲ ὅσους ἐμμένουν στὶς αἰρετικὲς τους πλάνες. Κατὰ τὸν ἅγιο Ἰωάννη τῆς Κλίμακος ἡ ταπεινοφροσύνη εἶναι κατόρθωμα μόνον τῶν πιστῶν, καὶ μάλιστα μὲ τὴν προϋπόθεση ὅτι καὶ αὐτοὶ εἶναι κεκαθαρμένοι⁹. Ὅμως ἡ φανερὴ καὶ, πολλὰς φορὲς, ἡ κρυφὴ φιλοδοξία ἀποτελεῖ τὴν βασικὴ αἰτία γιὰ τὴν δημιουργία τῶν αἱρέσεων. Ὅπως σημειώνει ὁ ἅγιος Χρυσόστομος, «εἶναι τόσο μεγάλο κακὸ τὸ πάθος τῆς φιλοδοξίας γιὰ τὰ πρωτεῖα, ὥστε αὐτὸ γέννησε καὶ τὶς αἱρέσεις»¹⁰. Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὴν ὁμογάλακτη ἀδελφότης, τὴν κενοδοξία, ἡ ὁποία «εἶναι ἱκανὴ νὰ τυφλώσῃ καὶ τὰ μάτια τῶν σοφῶν, ὅταν δὲν βρίσκονται σὲ ἐγρήγορηση»¹¹. Γενικώτερα, γιὰ τὸν ἅγιο πατέρα, «ἡ μητέρα τῶν αἱρέσεων εἶναι ἡ ἐπιθυμία τῆς φιλαρχίας»¹², ὅπως καὶ κάθε πάθος ποὺ καθιστᾷ ἀκάθαρτη τὴν ψυχὴ. Κι αὐτὸ συμβαίνει διότι «ἡ ἐμπαθῆς ψυχὴ δὲν μπορεῖ νὰ ἀντιληφθῇ τίποτε τὸ ὑψηλὸ καὶ σπουδαῖο, ἀλλὰ ὡσὰν νὰ εἶναι θαμπωμένη ἀπὸ κάποια μεγάλη βλάβη ὑφίσταται τὴν χειρίστη ἀμβλυωπία»¹³.

Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς «ἐκεῖνος ποὺ πρόκειται νὰ συλλάβῃ τὴν ἀλήθεια εἶναι ἀπαραίτητο νὰ διατηρῇ τὸν ἑαυτὸ του **καθαρὸ ἀπὸ ὅλα**

τὰ πάθη, διότι ὁποῖος εἶναι ἀπαλλαγμένος ἀπὸ αὐτὰ θὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν πλάνη καὶ θὰ γνωρίσῃ τὴν ἀλήθεια»¹⁴. Αἰξίζει νὰ παρατηρήσουμε, ὅτι ὁ ἅγιος Χρυσόστομος ὅταν ὁμιλεῖ ἐδῶ γιὰ τὴν κάθαρση, τονίζει ἐπίμονα ὅτι πρόκειται γιὰ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ ὅλα τὰ πάθη. Ὑπογραμμίζει δηλαδὴ τὴν καθολικότητα ὡς βασικὸ γνῶρισμα τῆς πνευματικῆς ἀρετῆς.

Μία προσεκτικὴ, λοιπόν, μελέτη ὅλης τῆς παραπάνω διαλεκτικῆς τοῦ ἁγίου Χρυσόστομου μᾶς βοηθεῖ σημαντικὰ νὰ προσεγγίσουμε βαθύτερα τόσο τὸ ἐκκλησιαστικὸ ἦθος, ὅσο καὶ τὴν ἠθικὴ τῶν αἰρετικῶν.

Εἶναι ἀπαραίτητο νὰ τονίσουμε, ὅτι ὑπάρχει τεράστια διαφορὰ ἀνάμεσα στὶς δύο αὐτὲς πραγματικότητες. Στὴν Ἐκκλησία ὁμιλοῦμε πάντα γιὰ ἦθος, ἐνῶ στὴ φιλοσοφία, στὶς θρησκείες καὶ στὶς αἱρέσεις γίνεται λόγος γιὰ συστήματα ἠθικῆς. Τὸ ἦθος εἶναι ὁ τρόπος ζωῆς ὡς συνέπεια μιᾶς ἐσωτερικῆς καταστάσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁποία δημιουργεῖται ἀπὸ συγκεκριμένη Πίστη. Γιὰ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἡ Πίστη αὐτὴ δὲν εἶναι ἡ ἀνθρώπινη ἀντίληψη τῶν μελῶν της, ἀλλὰ αὐτὴ ποὺ ἀποκαλύφθηκε ἀπὸ τὸν Θεάνθρωπο Ἰησοῦ Χριστό, «ἡ ἅπαξ τοῖς ἁγίοις παραδοθεῖσα πίστις»¹⁵. Μὲ βάση αὐτὴ τὴν Πίστη, τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ποὺ κατοικεῖ στὴν καρδιὰ τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἐμπνέει σ' αὐτὰ ἓνα συγκεκριμένο φρόνημα καὶ μία συγκεκριμένη συμπεριφορὰ. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἐκκλησιαστικὸ ἦθος. Ἡ ἠθικὴ, ἀντιθέτως, εἶναι ἓνα ἀνθρώπινο τεχνητὸ σύστημα κανόνων, μὲ τὸ ὁποῖο ἐπιβάλλεται ἀνθρώπινως σὲ μία ὁμάδα ἀνθρώπων ἓνας συγκεκριμένος τρόπος ζωῆς. Αὐτὸς ὁ τρόπος καὶ τὴν πραγματικὴ παρουσία τοῦ Θεοῦ ἀποκλείει καὶ τὴν ἀνθρώπινη ἐλευθερία καταργεῖ.

Ἡ πνευματικότητα, ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ καθολικότητα τῆς πνευματικῆς ἀρετῆς εἶναι ἀδύνατο νὰ ἐκφραστοῦν ἀπὸ ὅποι-

8. Εἰς Ἰω. 40,1· PG 59, 229.

9. Λόγος ΚΕ, 31, «Ἀμήχανον ἐκ χιόνος προῖεναι φλόγα· ἀμηχανώτερον δὲ ἐν ἑτεροδόξοις ταπεινοφροσύνην ὑπάρχειν· πιστῶν καὶ εὐσεβῶν τὸ κατόρθωμα λοιπόν, καὶ τούτων κεκαθαμένων».

10. Εἰς Ἰω. 38,5· PG 59, 218.

11. Εἰς Ἰω. 8,1· PG 59, 66.

12. Εἰς Γαλ. 5,4· PG 61, 670.

13. Εἰς Ἰω. 24,3· PG 59, 148.

14. Εἰς Α' Κορ. 8,2· PG 61, 70.

15. Ἰούδα 3.

ΑΠΟΠΕΙΡΕΣ ΑΠΟΚΡΥΦΙΣΤΙΚΗΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΟΥ ΗΣΥΧΑΣΜΟΥ

του Πρωτοπρ. Βασιλείου Γεωργοπούλου Δρ. Θ.

(α' μέρος)

Ο Άγιος Γρηγόριος, Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ο Παλαμάς, ανήκει στις κορυφαίες πατερικές προσωπικότητες της Ορθόδοξου Εκκλησίας μας. Τό πρόσωπό του συναριθμείται στους κορυφαίους προμάχους και έκφραστες της Ορθόδοξου Πίστεως, στους άπλανείς διδασκάλους της αληθινής θεολογίας και θεογνωσίας, αλλά και της προφητικής, αποστολικής και άγιοπατερικής διδασκαλίας και εμπειρίας του τρόπου θεραπείας της ανθρωπίνης ύπαρξης.

Ο ιερός Πατέρας υπερασπίστηκε και διατύπωσε με ακρίβεια και σαφήνεια τό αποστολοπαράδοτο φρόνημα και τρόπο μέ τον όποιο είναι δυνατή ή αληθής θεογνωσία και κοινωνία του ανθρώπου μετά του Τριαδικού Θεού, έχοντας απέναντί του εκπροσώπους του ανθρωποκεντρικού ούμανισμού, τούς λατινόφρονες και λατίνους της έποχής του, οί όποιοι πολέμησαν τόσο τό πρόσωπο του άγ. Γρηγορίου όσο και την ήσυχαστική μέθοδο, ως εκκλησιαστική και άγιοπατερική πρακτική, πού είναι άμεσα συνδεδεμένη μέ τίς θέσεις του ιεροϋ Πατέρα.

Οί πολέμοί του, όπως ο Βαρλαάμ, ως γνωστόν, θέλησαν νά ταυτίσουν τίς

θέσεις του μέ τίς αίρετικές διδασκαλίες, των «Μασσαλιανών» και έπινόησαν τούς άπαξιωτικούς και δυσφημιστικούς όρους «όμφαλοψυχία» και «όμφαλοσκοποι». Στά νεότερα χρόνια οί Ρωμαιοκαθολικοί και οί Προτεστάντες υίοθέτησαν τόν άπαράδεκτο όρο «Παλαμισμός»¹ γιά νά παρουσιάσουν τή διδασκαλία του άγ. Γρηγορίου ως δήθεν μία άτομική και ιδιόρρυθμη χαρακτήρα διδασκαλία χωρίς νά παραιτηθούν τής πολεμικής ή και τής κριτικής τους κατά του ιεροϋ πατέρα². Προσπάθησαν άκόμη νά συσχετίσουν τόν Ήσυχασμό μέ θρησκευτικές πρακτικές του Ίνδουισμού, όπως τή Γιόγκα³.

Σχετικά όμως μέ τό πρόσωπο του άγ. Γρηγορίου του Παλαμά και την ήσυχαστική μέθοδο, στά νεότερα χρόνια, έπιχειρήθηκαν και διάφορες άπόπειρες άποκρυφιστικής προσέγγισης, παρουσίας και

1. Βλ. Πρωτ. Θεοδώρου Ζήση, *Θεολόγοι τής Θεσσαλονίκης*, Θεσσαλονίκη 1997, σ. 91.

2. Βλ. Σταύρου Γιαγκάζογλου, *Προλεγόμενα στή Θεολογία των άκτίστων ενεργειών*, Κατερίνη 1992, σσ. 15 - 24.

3. Βλ. π. χ. E. von Ivanka, *Byzantinische yogis*, στο *Zeitschrift der deutschen morgen-lädischen Gesellschaft* 102 (1952), σσ. 234-239. Γ. Μαντζαρίδη, *Η περί θεώσεως του ανθρώπου διδασκαλία Γρηγορίου του Παλαμά*, Θεσσαλονίκη 1963, σ. 93.

οδήποτε σύστημα ήθικης, τό όποιο ως ανθρώπινο κατασκεύασμα είναι άσθενές και περιορισμένο, ώστε νά μην μπορεί ούτε την πνευματικότητα τής άρετής νά έμπνεύσει, ούτε την έλευθερία της νά άνεχθει, ούτε την καθολικότητά της νά χωρίσει. Αντίθετα τά τρία αυτά στοιχεία είναι άπόλυτα συμβατά μέ τό εκκλησιαστικό ήθος, τό όποιο διαθέτει την χριστο-

κεντρική ευρύτητα, την άγιοπνευματική έμπνευση και τό κατ' εικόνα Θεού έλεύθερο ανθρώπινο πρόσωπο. Όλα αυτά διαφοροποιούν την φυσική άρετή από την πνευματική, την όντως άρετή, και έξηγούν μέ έπάρκεια γιατί όσοι διαθέτουν κάποιες φυσικές άρετές, όπως πολλοί αίρετικοί, δέν μπορούν γι' αυτόν τόν λόγο νά έχουν στην αίρεσή τους και την αληθινή πίστη.

έρμηνείας τους, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο έξωτερο που δεν είναι ευρύτερα γνωστές.

Στά πλαίσια του άρθρου μας αυτού, και έχοντας ως σκοπό μόνο την ενημέρωση, θα επιστημονούμε βασικά σημεία αυτής της απόπειρας αποκρυφιστικής έρμηνείας του Ήσυχασμού, μέ αναφορά σέ συγκεκριμένα χαρακτηριστικά παραδείγματα. Έν προκειμένω είναι αυτονόητο, ότι ή συστηματική ανάιρεση τών αποκρυφιστικῶν θέσεων ξεφεύγει από τά πλαίσια ενός άρθρου.

Τό πρώτο παράδειγμα προέρχεται από τό έξωτερο. Όπως ήδη αναφέραμε ή απόπειρα αποκρυφιστικής έρμηνείας του ήσυχασμού δεν είναι γνώρισμα ή πρακτική μόνο έλληνικῶν αποκρυφιστικῶν κύκλων. Στά πιό αντιπροσωπευτικά παραδείγματα ανήκει τό έργο του Pierre A. Riffard, *L'Ésotérisme*, ένα έργο τό όποιο αποτελεί για τό χῶρο του βασικό έργο αναφοράς (Standardwerk)⁴. Στο έργο αυτό ό Ήσυχασμός άφ' ενός μέν θεωρείται κεφάλαιο τής δυτικῆς έσωτερικῆς παραδόσεως, άφ' έτέρου δέ, χαρακτηρίζεται ως χριστιανική Γιόγκα⁵ και επιχειρείται ή επισήμανση αναλογιῶν μεταξύ διαφόρων εκπροσώπων τής ήσυχαστικῆς παραδόσεως και Ίνδουιστικῶν πρακτικῶν⁶.

Στό ίδιο έργο διάφορα φιλοκαλικά κείμενα μέσα από ένα παραμορφωτικό πρίσμα προσέγγισής τους συγκαταλέγονται στά αντιπροσωπευτικά δείγματα μιᾶς άκόμη μορφῆς έσωτερισμού, μεταξύ τών πολλῶν, στίς διάφορες μορφές τής χωροχρονικῆς του έκφρασης και εξέλιξής του⁷.

Σέ αντίστοιχα πλαίσια και θέσεις, παρουσίαζε τόν Ήσυχασμό ως κεφάλαιο

του δυτικοῦ έσωτερισμού στήν χριστιανική του έκδοχή, τή δεκαετία του 1960 και ό Luc Benoist, στό πολύ μικρότερο ως προς τόν όγκο τής ύλης έργο του, *L'Ésotérisme*, που είχε έκδοθεϊ τό 1963 στή σειρά que – sais – je ?, Les Presses Universitaires de France.

Τό δεύτερο παράδειγμα προέρχεται από έναν σημαντικό εκπρόσωπο του έλληνικοῦ αποκρυφισμού τόν Νικόλαο Μαργιωρή (1913 – 1993). Ό Ν. Μαργιωρής υίοθετεϊ άνεπιφύλακτα τόν ύποτιμητικό όρο όμφαλοσκοπιοί⁸, ταυτίζει τό άκτιστο φῶς μέ τό Άγιο Πνεῦμα και τό χαρακτηρίζει «κυλιόμενο πύρινο ρεῦμα»⁹. Στή συνέχεια αναφέρεται έκτενῶς στήν στάση του σώματος, τονίζοντας ότι ό όμφαλός που έστίαζαν οί μοναχοί τό βλέμμα τους, στόν έσωτερισμό χαρακτηρίζεται ως περιοχή «*Ηλιακοῦ πλέγματος*»¹⁰, όπου σύμφωνα μέ τήν έσωτερικῆς άνθρωπολογία βρίσκεται «*ή έδρα του τέταρτου έγκεφάλου*»¹¹, και ότι μετά τό διαλογισμό, που αυτός ανακαλύπτει ότι έκαναν οί μοναχοί, έπιπταν σ' έκσταση¹².

Η πίστη στό Χριστό, και ή ευχή δεν είναι, κατά τόν έν λόγω αποκρυφιστή, παρά μόνο «*έκχύλισμα δονητικῆς συγκίνησης*»¹³ που αποβλέπει στήν άπελευθέρωση, «*άπό τή φυλακή του σώματος τής πνευματοψυχῆς, προς τά Ουράνια*

8. Βλ. Νικολάου Μαργιωρή, *Μυστικισμός. Χριστοκεντρικός και χριστοκρατικός Μυστικισμός*, Αθήνα 1991, σσ. 233, 238, 239, 242 κ. ά.

9. Βλ. Νικολάου Μαργιωρή, *Μυστικισμός*, όπ. π., σ. 234, 237, 240.

10. Βλ. Νικολάου Μαργιωρή, *Μυστικισμός*, όπ. π., σ. 238.

11. Βλ. Νικολάου Μαργιωρή, *Μυστικισμός*, όπ. π., σ. 239.

12. Βλ. Νικολάου Μαργιωρή, *Μυστικισμός*, όπ. π., σσ. 239, 244. Για τόν άπολύτως διαφορετικό τρόπο κατανόησης τής έκστασης από τούς πατέρες βλ. Α. Παπαδοπούλου, *Θεολογική Γνωσιολογία κατά τους Νηπτικούς Πατέρας*, (ΑΒ 25), Θεσσαλονίκη 1977, σσ. 76 – 84.

13. Βλ. Νικολάου Μαργιωρή, *Μυστικισμός*, όπ. π., σ. 242.

4. Βλ. Pierre A. Riffard, *L'Ésotérisme. Qu'est-ce que l'isotirisme? Anthologie de l'Ésotérisme occidental*, Paris 1990.

5. Βλ. Pierre A. Riffard, *L'Ésotérisme*, όπ. π., σ. 609.

6. Βλ. Pierre A. Riffard, *L'Ésotérisme*, όπ. π., σ. 610.

7. Βλ. Pierre A. Riffard, *L'Ésotérisme*, όπ. π., σσ. 609-615.

Βασιλεία»¹⁴. Στή συνέχεια παρουσιάζει πλήθος φαντασιῶν τῶν ἐσωτεριστῶν ὡς ἀνάλογες θεῖες ἐμπειρίες, ὑποστηρίζει ὅτι οἱ Μασσαλιανοὶ ἔδωσαν πολλά στὸν ἅγ. Γρηγόριο τὸν Παλαμᾶ¹⁵, καὶ ἐπιχειρεῖ νὰ παρουσιάσει ἀναλογίες καὶ συσχετισμούς τοῦ ἀκτίστου φωτός μὲ ἄλλα φῶτα πού βλέπουν οἱ διάφοροι μυστικιστές¹⁶. Ὁμιλεῖ ἰδιαίτερος θετικά γιὰ τὴ σημασία καὶ τὴ λειτουργία τῆς φαντασίας¹⁷ καὶ καταλήγει στὸ ὅτι ὁ ἅγ. Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, εἶναι σὺν τοῖς ἄλλοις, ὑπερασπιστῆς τῶν ἀληθινῶν μυστικιστῶν¹⁸.

Τὸ τρίτο παράδειγμα προέρχεται ἀπὸ ἐκπρόσωπο καὶ ὀπαδὸ γκουρουϊστικῆς κίνησης στὴν Ἑλλάδα, ἡ ὁποία εἶναι διεθνῶς γνωστὴ ὡς «Ἐπιστήμη τῆς Πνευματικότητας» (Science of Spirituality) καὶ ὡς «Sawan – Kipral Ruhani Mission»¹⁹. Σέ κείμενό του, ἀφοῦ ἐπισημάνει ὅτι πίστη τοῦ μυστικισμοῦ εἶναι μεταξύ τῶν ἄλλων καὶ ἡ πεποίθηση ὅτι ὁ ἄνθρωπος «ἀποτελεῖ μία σταγόνα ἀπὸ τὸν Ὀκεανὸ τῆς Θεότητος» πού ὡς τελικὸ στόχο ἔχει νὰ «ἐνωθεῖ μὲ τὴ Θεότητα»²⁰, θά συνδυάσει τὸν μυστικισμό τόσο μὲ κοινές δοξασίες ἀμφοτέρων, τοῦ ἀποκρυφισμοῦ δηλαδή καὶ τοῦ γκουρουϊσμοῦ, ὅπως, μετενσάρκωση, διαλογισμός, μαθητής, δάσκαλος,

ὅσο καὶ μὲ ἰδιαιτερότητες τῆς γκουρουϊστικῆς κίνησης ὅπως «χορτοφαγία», ἢ τὴν «ἰδέα τῶν φωτισμένων ἀγίων»²¹.

Ἀφοῦ, ἀρχικά, συσχετίσει τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ὑποτιθέμενη ἐσωτερικὴ του διδασκαλία, πού αὐτὸς διαπιστώνει, μὲ τὸ πρόσωπο καὶ τὴ διδασκαλία τοῦ Πυθαγόρα²², τὸ πρόσωπο τοῦ ἅγ. Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ὅπως καὶ ἄλλων νηπτικῶν πατέρων, τὸ ἐντάσσει στὰ πλαίσια τοῦ χριστιανικοῦ μυστικισμοῦ. Νὰ σημειωθεῖ ὅμως, ὅτι ὁ ἐν λόγῳ ὀπαδὸς τῆς γκουρουϊστικῆς κίνησης, ἀφ' ἑνὸς μὲν κατανοεῖ τὸν ὄρο μυστικισμό μὲ σαφῶς ἀποκρυφιστικὸ περιεχόμενο, ἀφ' ἑτέρου δέ, τὸν λεγόμενο χριστιανικὸ μυστικισμό τὸν θεωρεῖ μετεξέλιξη τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ μυστικισμοῦ. Στὰ πλαίσια αὐτὰ θεωρεῖ τὸν ἅγ. Γρηγόριο ὡς ἕνα κρῖκο στὰ πλαίσια μιᾶς ἀλυσίδας προσώπων «πού διέσωσαν μέχρι τίς μέρες μας ἄσβεστη τὴ δάδα τῆς μυστικιστικῆς γνώσης»²³.

Ὅπως προκύπτει ἀβίαστα καὶ στίς τρεῖς περιπτώσεις ἀποκρυφιστικῆς ἐρμηνεύας τοῦ Ἡσυχασμοῦ πού ἀναφέραμε, ἡ διδασκαλία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ παρουσιάζεται πλήρως διαστρεβλωμένη καὶ ἔξω ἀπὸ κάθε ἱστορικὴ, ἐκκλησιαστικὴ καὶ θεολογικὴ βάση. Τὰ ὅσα ἀναφέρουν ὡς διδασκαλίες τοῦ ἁγίου εἶναι ἀπολύτως ἀντίθετα μὲ τὰ ὅσα ὄντως ὁ ἱερός πατέρας διδάσκει. Γι' αὐτοῦς θεωρεῖται ὡς ἕνας ἀκόμα ἐκπρόσωπος τοῦ μυστικισμοῦ σέ καθαρά ἀποκρυφιστικὴ - ἐσωτερικιστικὴ βάση, πού διατυπώνει προσωπικὲς του, ἐσωτερικιστικοῦ τύπου, ἐμπειρίες.

(Ἡ συνέχεια, στὸ ἐπόμενο)

14. Βλ. Νικολάου Μαργιωρῆ, *Μυστικισμός*, ὅπ. π., σ. 242.

15. Βλ. Νικολάου Μαργιωρῆ, *Μυστικισμός*, ὅπ. π., σ. 251.

16. Βλ. Νικολάου Μαργιωρῆ, *Μυστικισμός*, ὅπ. π., σσ. 255-258.

17. Βλ. Νικολάου Μαργιωρῆ, *Μυστικισμός*, ὅπ. π., σσ. 264-266.

18. Βλ. Νικολάου Μαργιωρῆ, *Μυστικισμός*, ὅπ. π., σ. 266.

19. Γιὰ τὴν ἐν λόγῳ Γκουρουϊστικὴ κίνηση βλ. D. C. Lane, *The Radhasoami Tradition: A Critical History of Guru Successorship*, New York – London 1992. R. Hummel, *Sant Mat*, στὸ H. Gasper- J. Müller - Fr. Valentin, *Lexikon der Sekten, Sondergruppen und Weltanschauungen*, 2001⁷, στ. 933 - 939. Ἡ ἐν λόγῳ κίνηση δραστηριοποιεῖται στὴν Ἑλλάδα μὲ κέντρα στίς πόλεις Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ἡράκλειο, Ρέθυμνο, Μυτιλήνη.

20. Βλ. Γαβριήλ Σιμονέτου, *Ἑλληνικός Μυστικισμός*, ἐιδικὴ ἐκδόση περ. ABATON, T. 58, Φεβρ. 2006, σ. 3.

21. Βλ. Γαβριήλ Σιμονέτου, *Ἑλληνικός Μυστικισμός*, ὅπ. π., σ. 4.

22. Βλ. Γαβριήλ Σιμονέτου, *Ἑλληνικός Μυστικισμός*, ὅπ. π., σ. 9.

23. Βλ. Γαβριήλ Σιμονέτου, *Ἑλληνικός Μυστικισμός*, ὅπ. π., σ. 24.

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΔΗΘΕΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

τοῦ κ. Κωνσταντίνου Χολέβα,
πολιτικοῦ ἐπιστήμονος.

(β' μέρος)

Ἡ ἐπίσημη θέση τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι ὅτι τὸ μάθημα πρέπει νὰ βασιζέται στὴν ὀρθόδοξη πίστη καὶ παράδοση, βεβαίως εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἐδῶ καὶ περίπου δέκα χρόνια ἔχουν ἀλλάξει τὰ βιβλία. Τὸ μάθημα δὲν εἶναι κατηχητικοῦ περιεχομένου ὅπως ἦταν παλαιότερα, δὲν ὑπάρχει βιβλίο κατήχησης καὶ λειτουργική, ἀλλὰ τὰ βιβλία θὰ ἔλεγα ὅτι ἀπευθύνονται ἀκόμη καὶ σ' ἓναν μὴ ὀρθόδοξο, δηλαδή καὶ σέ ἓνα πού παρακολουθεῖ τὸ μάθημα δὲν ἔρχεται κανεὶς κουνώντας τὸ δάχτυλο νὰ τὸν πείσει νὰ βαπτιστεῖ ἐκείνη τῆ στιγμή, εἶναι ἐνημερωτικό, ἔχει καὶ ἓνα χαρακτήρα γνωσιολογικό, πληροφορεῖ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ὅλους τοὺς μαθητὲς γιὰ τὴν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας μας, γιὰ τὰ μυστήρια, γιὰ τὰ πιστεύματά μας, ἀλλὰ ἐνημερώνει καὶ κυρίως ἐνημερώνει γιὰ τὴν φιλανθρωπία πού πρέπει νὰ ἔχουμε, καλλιεργεῖ τὴν ἀγάπη στὸν συνάνθρωπο, καλλιεργεῖ τὸ σεβασμὸ καὶ στὰ ἄλλα θρησκευόμενα. Ἦδη στὸ μάθημα ὅταν διδάσκεται στὴ Β' Λυκείου, τὸ βιβλίο εἶναι οὐσιαστικά βιβλίο ἱστορίας καὶ τῶν ἄλλων θρησκευτῶν. Κι ὄχι μόνο στὴ Β' Λυκείου- πού ὁμιλεῖ τὸ βιβλίο τῶν Θρησκευτικῶν γιὰ τὸ Ἰσλάμ, γιὰ τὸν Ἰουδαϊσμό, γιὰ τοὺς ἀγγλικανούς, τοὺς προτεστάντες, γιὰ τὸν Ἰνδουισμό γιὰ τὰ πάντα, γιὰ τὸν Βουδισμό- ἀλλὰ ἀκόμη καὶ στὴν Στ' Δημοτικού, τὰ καινούργια βιβλία τῶν Θρησκευτικῶν εἶναι ἔτσι γραμμένα ὥστε νὰ καλλιεργοῦν τὸ σεβασμὸ καὶ στὴν ἑτερότητα. Ποτέ ἓνα

ὀρθόδοξο μάθημα Θρησκευτικῶν ἔστω καὶ μέ τῆ σημερινή μορφή του, κυρίως μέ τῆ σημερινή μορφή του πού λέγεται ὁμολογιακό μὲν, ἀλλὰ ἀνοικτό, δὲν εἶναι κατηχητικό μάθημα, εἶναι ἀνοικτό, δέχεται καὶ συζήτηση, ποτέ δὲν καλλιεργεῖ τὸν φανατισμὸ ἢ τὴν μισαλλοδοξία. Αὐτὰ πού λέει ὁ κύριος Συνήγορος τοῦ Πολίτη δὲν ξέρω πού τὰ βρῆκε. Ὁ Συνήγορος σάν νὰ μᾶς ἐμφανίζει σάν τὸ μάθημα νὰ ἔχει κάποιον χομεϊνικό χαρακτήρα. Δὲν ξέρω σέ ποιά χώρα ζοῦν οἱ ἐξαίρετοι κατὰ τὰ ἄλλα νομικοὶ πού ἐργάζονται στὸν Συνήγορο τοῦ Πολίτη, ἀλλὰ ἔτσι ὅπως παρουσιάζουν τὸ μάθημα σάν νὰ νομίζει κανεὶς δηλαδή ὅτι μπαίνοντας στὴν τάξη ὁ θεολόγος ἢ ὁ δάσκαλος, ὅτι καλλιεργεῖ τὸ φανατισμὸ στοὺς ἑτεροδόξους, στοὺς ἀλλοθρήσκους κλπ. Ἐρωτῶ, ποῖο μάθημα ἄλλο εἶναι ἐκεῖνο πού διδάσκει παραβολές ὅπως τὸν καλὸ Σαμαρείτη, δηλαδή τὴν ἀγάπη στὸν συνάνθρωπο; Ἀπό ποῖο μάθημα θὰ διδαχθεῖ τὸ παιδί τὸ νὰ ἔχει κάποιες ἠθικές ἀρχές καὶ ἀξίες; Ἀπό ποῖο μάθημα τὸ παιδί σήμερα θὰ ἔχει κάποιες μεταφυσικές ἀγωνίες, νὰ πιστεύει, νὰ ξέρει ὅτι ὑπάρχει ὁ Θεός, νὰ ξέρει ὅτι ὑπάρχει προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου ὀρισμένος ἀπὸ τὸ Θεὸ γιὰ νὰ μὴν τρέχει τὸ παιδί μας νὰ καταλήγει στὰ ναρκωτικά, στὶς παραθρησκευεῖς, σέ χίλιες δυὸ καταστάσεις, οἱ ὁποῖες μποροῦν νὰ ὀδηγοῦν σέ ἐγκλήματα, σέ αὐτοκτονίες; Γί' αὐτὸ τὸ λόγο εἴμαστε ἐνοχλημένοι καὶ τὸ λέμε καὶ δημοσίως ὅτι σεβόμεθα τίς ἀρχές καὶ ἐξουσίες στὸν τόπο μας, ἀλλὰ ἐγὼ προσωπικά συγχαίρω τὸν ὑπουργὸ Παιδείας, διότι στὴν τελευταία του ἀπάντηση πρὸς τὸν Συνήγορο λέει κά-

1. Απομαγνητοφωνημένη ὁμιλία του στό Σεμινάριο Ὁρθοδόξου Πίστεως, πού γίνεται κάθε Κυριακὴ στό Ἐνοριακὸ Κέντρο τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίας Παρασκευῆς, τοῦ ὁμωνύμου προαστείου, ἀπὸ 11.30' π.μ. ἕως 1 μ.μ.

τι πάρα πολύ σωστό. Είναι θά 'λεγα μιά σημαντική νομική και πολιτική και έθνική έπισημανση. Του λέει «Σέβομαι κύριε Συνήγορε ότι είσαι μιά ανεξάρτητη Αρχή, αλλά μπαίνεις και κάνεις έρμηνείες εκεί πού δέν σέ σπέρνουν. Έγώ ως Υπουργείο Παιδείας, έμεις είμαστε ή έκλεγμένη κυβέρνηση. Τούς νόμους σ' αυτή τή χώρα τούς ψηφίζουν εκείνοι πού έχουν έκλεγεί από τό λαό. Τούς νόμους τούς ψηφίζει ή Βουλή, έτσι λέει τό σύνταγμα μας, έτσι μαθαίνουμε στοιχειωδώς στό πρώτο έτος τής νομικής, τούς νόμους ψηφίζει ή βουλή σέ μιά δημοκρατία και τούς ύλοποιεί, τούς εφαρμόζει ό άρμόδιος ύπουργός». Άρα, τό τί περιεχόμενο θά έχει τό μάθημα τών Θρησκευτικών θά τό όρίζει ό ύπουργός μέ βάση τούς νόμους πού ισχύουν σήμερα πού είναι τό σύνταγμα και οί νόμοι πού ψηφίζονται από τή Βουλή. Ό κύριος Συνήγορος του Πολίτη πού, έπαναλαμβάνω, σ' άλλους τομείς μπορεί νά είναι χρήσιμος. Όταν ένα ύπουργείο κάνει έξι μήνες νά δώσει μιά απάντηση, ναι, εκεί νά παρέμβει ό Συνήγορος του Πολίτη, γί αυτό ύπάρχει. Δέν είναι όμως δουλειά του νά μάς πει αν τό μάθημα θά βασίζεται στην Όρθοδοξία ή στό Ισλάμ ή σέ κάτι άλλο. Από πού κι ως πού ό Συνήγορος θά μάς πει γιά τό μάθημα τί περιεχόμενο θά 'χει. Είναι ή δουλειά του, προβλέπεται απ' τούς νόμους ό Συνήγορος του Πολίτη νά είναι παιδαγωγός, νά είναι θεολόγος, νά είναι φιλόλογος, ιστορικός; Πρός Θεού! Έχει υπερβεί τά όριά του και πολύ σωστά ό ύπουργός Παιδείας του λέει ότι υπερέβητε τίς άρμοδιότητές σας και έμεις είμαστε οί μόνοι υπεύθυνοι διότι έμιας έχει έκλέξει ό λαός, σήμερα είναι αυτή ή κυβέρνηση, αύριο μπορεί νά είναι κάποια άλλη κυβέρνηση, όποια και νά είναι, αυτοί πού έκλέγονται νομοθετούν.

Υπάρχει έδω, και νομίζω επειδή μάς άκούν έδω και έκλεκτοί νομικοί, και ένα ευρύτερο έρώτημα, τό όποιο δέν θά σάς ταλαιπωρήσω -διότι έγώ θέλω νά μιλήσω περισσότερο γιά τό μάθημα τών Θρησκευ-

τικών- αυτές οί περίφημες ανεξάρτητες Αρχές, όπως ό Συνήγορος του Πολίτη, όπως ή Αρχή τών Προσωπικών Δεδομένων, τελικά μας κυβερνούν χωρίς νά τίς έχουμε έκλέξει; Σημαντικοί νομικοί στή χώρα μάς έχουν κάνει κείμενα και άρθρα μέ ένστάσεις γιά τόν ρόλο τών ανεξαρτήτων Αρχών. Ξεκινήσαμε μέ μιά ευρωπαϊκή υπόδειξη ότι θά πρέπει όρισμένοι έκλεκτοί νομικοί νά έχουν κάποιο ρόλο συμβουλευτικό, νά συμβουλεύουν τό κράτος, νά μήν παραβιάζει τά ανθρώπινα δικαιώματα. Άλλά έδω φτάνουμε σέ κωμικοτραγικά φαινόμενα. Φτάνουμε νά νομοθετούν ουσιαστικά αυτές οί Αρχές χωρίς νά περνάει από τή Βουλή τό κείμενο και χωρίς ό λαός νά έχει κάποια γνώμη. Γιά νά δείτε τό πόσο κωμικοτραγικά είναι όρισμένα φαινόμενα θά θυμίσω τό περίφημο ζήτημα -γιατί από 'κει ξεκινά και όλη αυτή ή φασαρία μέ τό Συνήγορο και μέ τά Θρησκευτικά- τό ζήτημα τών προσωπικών δεδομένων. Μέ βάση αυτά πού λέει ό Συνήγορος του Πολίτη, ό όποιος επικαλείται τήν Ε.Ε. και τό Ευρωπαϊκό Δικαστήριο -χωρίς νά ύπάρχει συγκεκριμένη άπόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, πολύ διαφορετική και γιά άλλο θέμα, και θά σάς πω- μέ βάση λοιπόν αυτά τά όποια ό Συνήγορος επικαλείται και πηγαίνουμε λίγο και πίσω στό θέμα τών ταυτοτήτων αν θυμάστε, δέν πρέπει, λέει, επί δημοσίου έγγραφου νά εμφανίζεται πουθενά τό θρήσκευμα του Έλληνα πολίτη. Δέν πρέπει τό κράτος σέ καμιά περίπτωση νά ζητά από τόν Έλληνα υπήκοο νά δηλώνει τό θρήσκευμά του. Εκεί, από κει ξεκινά και γί αυτό λέει ότι ό απαλλασσόμενος μπορεί νά απαλλάσσεται έτσι χωρίς καμιά δικαιολογία. Όμως, έρωτώ: όταν έχουμε -μ' όλο το σεβασμό προς τούς άλλοθρησκους και τούς συμπατριώτες μας πού ανήκουν σέ άλλα θρησκευματα- όταν ξέρουμε ότι οί συμπαθέστατοι συμπολίτες μας πού είναι μουσουλμάνοι τής Θράκης εισάγονται στά Α.Ε.Ι. χωρίς εισαγωγικές εξετάσεις, χωρίς νά πληρώνουνε τίς χιλιά-

δες εὐρώ πού πληρώνει ὁ καθένας ἀπ' τούς ὑπολοίπους Ἕλληνες γιά τὰ φροντιστήρια γιά νά μπεῖ τό παιδί του καί τό μόνο πού κάνουν εἶναι νά δηλώνουνε, ὅταν ἔρχεται ἡ ὥρα νά δηλώσουνε ὅτι εἴμαστε ὑποψήφιοι στήν Γ' Λυκείου, ὑπάρχει ἓνα κουτάκι καί λέει, μήπως ἀνήκετε στή μουσουλμανική μειονότητα τῆς Θράκης; Ὅποιος γράψει ναί, αὐτομάτως εἰσάγεται στά ἀνώτατα ἰδρύματα ἄνευ φροντιστηρίων, ἄνευ ἐξετάσεων. Δέν εἶναι δήλωση θρησκευματος ἐπί δημοσίου ἔγγραφου; Εἶναι ἔγγραφο αὐτό τό μηχανογραφικό τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, λέει Ἑλληνική Δημοκρατία ἐπάνω. Ἐκεῖνοι λοιπόν δηλώνουν τό θρήσκευμά τους καί μπαίνουν ἄνευ ἐξετάσεων στά πανεπιστήμια. Τώρα, λέει ὁ Συνήγορος, δέν πρέπει νά δηλώνει κανείς γιατί ἀπαλλάσσεται. Δύο μέτρα καί δύο σταθμά. Καί ἐπιπλέον θά πρέπει νά σᾶς πῶ ὅτι ποτέ ἡ Ε.Ε. δέν ἀσχολήθηκε μέ τό θέμα ποιός καί γιατί γράφει τό θρήσκευμά του πάνω σε δημόσιο ἔγγραφο, διότι ἔχουμε μία πάρα πολύ κλασσική περίπτωση στή Γερμανία. Στή Γερμανία ὁ φορολογούμενος πολίτης, τὰ ἑκατομμύρια τῶν Γερμανῶν φορολογουμένων, καλεῖται ἐπάνω στή φορολογική του δήλωση νά δηλώσει σέ ποιό θρήσκευμα ἀνήκει. Γιατί; Διότι τό κράτος τῆς Γερμανίας παίρνει τόν λεγόμενο θρησκευτικό φόρο. Ἡ Γερμανία γιά νά χρηματοδοτήσει τούς καθολικούς, τούς εὐαγγελικούς κι ἄλλες ὁμολογίες -ὅσες ἀναγνωρίζει ἐπίσημως, γιατί κάποιες παραθρησκείες δέν τίς ἀναγνωρίζει- τό κράτος παίρνει λοιπόν φορολογία, σοῦ παίρνει ἓνα κομμάτι ἀπό τό φόρο καί τόν δίνει στήν Ἐκκλησία στήν ὁποῖαν ἐσύ δηλώνεις ὅτι ἀνήκεις. Ἐκατομμύρια Γερμανοί κάθε χρόνο δηλώνουν τό θρήσκευμά τους ἐπάνω στή φορολογική τους δήλωση πού φυσικά εἶναι δημόσιο ἔγγραφο, λέει Γερμανική, δέν ξέρω, Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία, Ὑπουργεῖο Οἰκονομικῶν, καί οὐδέποτε ἐνοχλήθηκε κανείς, οὐδέποτε ἐπενέβη κανένα γερμανικό δικαστήριο ἢ κανένα εὐρωπαϊκό δικαστήριο.

Ἐπιπλέον θά πρέπει νά σᾶς πῶ ὅτι ὁ Συνήγορος ἐπικαλεῖται δῆθεν ἀποφάσεις εὐρωπαϊκῶν δικαστηρίων καί δέν ὑπάρχει καμιά ἀπόφαση τέτοια πού νά λέει πῶς γίνεται ἡ ἀπαλλαγή ἀπό τὰ Θρησκευτικά. Τήν ἀπόφαση πού ἐπικαλοῦνται εἶναι μία ἄσχετη ἀπόφαση -λένε κατ' ἀναλογία, ἀλλά αὐτές οἱ ἀναλογίες εἶναι περίεργες καί πολύ ἐπικίνδυνες στόν τομέα τῆς νομικῆς- ὑπάρχει μία ἀπόφαση τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 2008 ἀπό τό Εὐρωπαϊκό Δικαστήριο Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων πού δέν εἶναι ὄργανο τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης, τό 'χουν ὑπογράψει, τό δεχόμεθα, τό σέβεται ἡ Ἑλλάδα, ὅπου ἐκεῖ τί ἔγινε; ἓνας δικηγόρος Ἕλληνας, ὁ ὁποῖος δέν ἦταν χριστιανός ὀρθόδοξος, εἶχε πάει στό Πρωτοδικεῖο Ἀθηνῶν νά δώσει τή νενομισμένη διαβεβαίωση, ἔπρεπε νά δώσει μία διαβεβαίωση, καί ἐνῶ ἔπρεπε ὁ δικαστής νά τοῦ ἔχει δύο εἶδη ὄρκων, νά τοῦ πεῖ θέλεις τόν χριστιανικό ὄρκο νά δώσεις, τή διαβεβαίωση ἢ τή διαβεβαίωση πού δίνουνε οἱ ὑπόλοιποι, ὅσοι δέν εἶναι χριστιανοί; Ὁ δικαστής ξέχασε νά ἔχει τὰ δύο κείμενα κι εἶχε μόνο το χριστιανικό κείμενο. Αὐτός λοιπόν πῆγε στό εὐρωπαϊκό δικαστήριο καί ἄρχισε νά διαμαρτύρεται ὅτι μέ ὑποχρεώνουν νά δηλώσω τί εἶμαι καί τί δέν εἶμαι καί τό εὐρωπαϊκό δικαστήριο ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων τοῦ Στρασβούργου εἶπε ὅτι κακῶς ἡ Ἑλλάδα σοῦ ἔδωσε μόνο το χριστιανικό ὄρκο, ἔπρεπε νά σοῦ δώσει καί τόν μή χριστιανικό, τόν πολιτικό ὄρκο ἄς τόν ποῦμε ἔτσι. Αὐτό ἦταν ὄλο κι ὄλο. Μέ βάση αὐτή τήν ἀπόφαση τοῦ εὐρωπαϊκοῦ δικαστηρίου ὁ Συνήγορος νομίζει ὅτι θά μπορεῖ νά μᾶς διαιλύσει τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν. Ἐχει κάνει λάθος. Καί ἡ Ἐκκλησία μας ἀντιδρᾷ καί εὐτυχῶς καί τό Ὑπουργεῖο Παιδείας ἀντιδρᾷ καί εἶμαι βέβαιος καί ὄλος ὁ ἑλληνικός λαός ἀντιδρᾷ, διότι οὐδέποτε μέχρι τώρα εἶχαμε κανένα πρόβλημα· ναί, κάποιος πού νιώθει ὅτι συνειδητά ἀνήκει σέ μία ἄλλη θρησκεία νά βγεῖ ἀπό τό μάθημα, ἀλλά ὄχι καί νά φτάσουμε στό σημεῖο νά φεύγου-

νε και οι ορθόδοξοι απ' τό μάθημα. Είναι λοιπόν μετέωρα τά επιχειρήματα του Συνηγόρου, όπως επανειλημμένα τονίζουν και εκκλησιαστικοί παράγοντες στη χώρα μας και επιπλέον και νομικοί και κορυφαίοι νομικοί τά λένε. Θα σās πω, ό,τι ακριβώς στο Στρασβούργο, εκεί πού είναι ή έδρα του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, δίπλα ακριβώς εκεί στο πανεπιστήμιο του Στρασβούργου, μέσα στην ίδια πόλη, διδάσκει ένας κορυφαίος Έλληνας νομικός, ό κύριος Νικήτας Αλιμπράντης, καθηγητής της νομικής και στο Στρασβούργο και στη Θράκη. Ο καθηγητής αυτός, λοιπόν, προσφάτως σε έφημερίδα εβδομαδιαία είχε ένα άρθρο και έγραψε, ότι είναι άτόπημα και οι τελευταίες εγκύκλιοι του Υπουργείου και οι αποφάσεις του Συνηγόρου (οι εγκύκλιοι οι καλοκαιρινές του Υπουργείου). Και έλεγε ό κύριος Αλιμπράντης ότι οι ανεξάρτητες Αρχές στη χώρα μας μερικές φορές γίνονται ευρωπαϊκότερες της Ευρώπης. Δηλαδή, λαμβάνουν αποφάσεις στο όνομα κάποιας Ευρώπης, πού ή Ευρώπη δεν φταίει σε τίποτε. Εγώ δεν απαλλάσσω την Ευρώπη από κάποιες πιέσεις, ναι, σε όρισμένα θέματα πού αφορούν την οικογένεια ή κάποια άλλα δικαιώματα μερικές φορές μās ενοχλούν οι παρεμβάσεις της Ευρώπης. Δεν είναι συμβατές μέ την ορθόδοξη πίστη μας. Αλλά νά μαστε δίκαιοι. Ουδέποτε ούτε τό Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ούτε ή Ε.Ε. ζήτησαν νά παρέμβουν στο μάθημα των Θρησκευτικών. Και θα σās πω και στη συνέχεια ειδικά για την Ε.Ε. ότι όχι μόνο δεν παρεμβαίνει, αλλά αντιθέτως ή Ε.Ε. δίνει τή δυνατότητα νά διδάσκουμε τά Θρησκευτικά πιό ορθόδοξα από ό,τι τά διδάσκουμε στην Ελλάδα. Έτσι λοιπόν φθάνουμε στο σημείο νά υπάρχει ένα νομικό αλαλούμ νά τό πούμε, σύγχυση επί τό ελληνικότερο, διότι και οι κορυφαίοι νομικοί της χώρας μας βρίσκονται εκπληκτοι μπροστά σε αυτή τή σύγχυση πού υπάρχει και επαναλαμβάνω, εμείς θα πρέπει νά εμμένουμε - όπως εμμένει ή Εκκλησία μας- στο σύνταγ-

μά μας τό όποιο προβλέπει ότι και ή χώρα αυτή έχει μία επικρατούσα θρησκεία, Εκκλησία και τό προοίμιο του συντάγματος αναφέρεται στην Αγία Τριάδα, άρα φωνάζει ότι αυτοί πού αγωνίστηκαν για νά φτιάξουν την Ελλάδα ελεύθερο κράτος ήθελαν την Ορθοδοξία ως προμετωπίδα, αλλά και τό άρθρο 16 2 πού αναφέρεται στους σκοπούς της παιδείας, πού είναι ή έθνική και θρησκευτική συνείδηση νά αναπτυχθεί. Μέσα σ' αυτή λοιπόν την τεράστια σύγχυση πού δεν είναι τόσο νομική, θα λέγα είναι περισσότερο ιδεολογική, διότι ιδεολογίες κρύβονται από πίσω, κρύβεται ή ιδεολογία του νά κάνουμε ένα σχολείο αφελληνισμένο και αποχριστιανοποιημένο, πέρσι είχαμε τό θέμα της Ιστορίας, αφελληνισμός, τώρα έχουμε τή φασαρία μέ τά Θρησκευτικά, αποχριστιανοποίηση. Εκεί λοιπόν έχουμε και όρισμένους Έλληνες πολίτες, οι όποιοι αντιδρούν μέ έναν διαφορετικό τρόπο, εϋστοχο θα έλεγα και λίγο χιουμοριστικό. Σās ανακοινώνω λοιπόν, γιατί είναι πρόσφατη είδηση, ότι από τή στιγμή πού ό Συνήγορος άνοιξε τόν ασκό του Αιόλου, κάποιιο χριστιανοί στη χώρα μās είπαν «Γιάμισό λεπτό. Αφού λοιπόν έδω τα πάντα είναι μέ δικαιώματα συνειδησιακά, απαλλαγές, κ.λπ., για νά δοϋμε μήπως και εμείς οι χριστιανοίδικαιούμεθα νά ζητήσουμε απαλλαγή από κάποια άλλα μαθήματα». Υπάρχει λοιπόν ένυπόγραφη αίτηση επίσημη προς τό Συνήγορο του Πολίτη, ή όποια υπεβλήθη στις 20 Νοεμβρίου του 2008 από τόν κύριο Γεώργιο Κακαρελίδη, κάτοικο Πατρών, τή βρήκα στο διαδίκτυο, στο internet, και ό όποιος απευθύνεται προς τό Συνήγορο του Πολίτη μέ αριθμό πρωτοκόλλου, τά πάντα, και του λέει μεταξύ άλλων. Του λέει ότι «σās ζητώ νά απαλλαγει τό παιδί μου από τή βιολογία διότι εγώ διαφωνώ μέ τό Δαρβίνο». Εφόσον μου λές, κύριε Συνήγορε, ότι για λόγους συνειδήσεως, έτσι «εϊκή και ως έτυχεν» νά απαλασσομέθα από τά Θρησκευτικά, εγώ λοιπόν, λέει ό κύριος Κακαρελίδης, ζητώ τό παιδί μου νά απαλλαγει

Η ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΕΝΟΣ «ΣΚΑΝΔΑΛΙΣΜΟΥ»

του κ. Αθανασίου Νεοφώτιστου,
Επίτιμον Πρόεδρον τῆς Π. Ε. Γ.

Εἶχαμε γράψει σέ ἄρθρο μας στό περιοδικό «Διάλογος» τότε πού εἶχε ξεσπάσει ἡ «ὑπόθεση Βαβύλη», ὅτι οἱ ὄρατές καί ἀόρατες δυνάμεις, πού ἐπιδιώκουν «δί' ἴδιον

ὄφελος» νά ἀποχριστιανίσουν τόν Ἑλληνικό λαό, ἐκμεταλλεύονται μεμονωμένα γεγονότα καί πράξεις παραβατικῶν ἀτόμων, γιά νά πολεμήσουν καί ἀπαξιώσουν

ἀπό τήν βιολογία διότι διαφωνῶ μέ τή θεωρία τοῦ Δαρβίνου, καί νά ἀπαλλαγῆ καί ἀπό τή φυσική, διότι διαφωνῶ μέ τή θεωρία τῆς δημιουργίας τοῦ σύμπαντος τῆς μεγάλης ἔκρηξης, τά ὅποια διαφωνοῦν μέ τά δικά μου πιστεύω. Καί ἐπίσης τοῦ ζητᾶ ἐνυπογράφως καί τοῦ λέει σέ παρακαλῶ νά παρέρμεις μέ ποιό δικαίωμα εἰσάγονται στήν ἀνωτάτη ἐκπαίδευση οἱ συμπολίτες μας οἱ μουσουλμάνοι ὅταν ἀναγράφουν τό θρήσκευμά τους ἐπάνω σέ κάποιο ἔγγραφο, πρᾶγμα γιά τό ὅποιο, ἐσύ κύριε Συνήγορε, ἔχεις ἐναντιωθεῖ. Δέν εἶναι λοιπόν ἀπλᾶ τά πράγματα, ὁ κάθε νομικός ἢ ὁ κάθε ὑπάλληλος μιᾶς ἀνεξάρτητης Ἀρχῆς νά πετάει ἕνα πυροτέχνημα καί νά νομίζει, ὅτι ὅλοι ἐμεῖς οἱ ὑπόλοιποι κοιμόμαστε. Ἔχουν γνῶσιν οἱ φύλακες, ἡ Ἐκκλησία μας, οἱ θεσμοί, οἱ θεολόγοι μας, οἱ νομικοί μας καί βεβαίως καί ἀπλοῖ Ἕλληνες πολίτες, οἱ ὅποιοι βλέποντας ὅτι ὀρισμένοι μᾶς ἐπικαλοῦνται τήν Εὐρώπη, χωρίς νά ἔχει πεῖ κάτι ἡ Εὐρώπη, ἀρχίζουν πλέον τέτοιες αἰτήσεις καί σᾶς πληροφορῶ καί κάτι ἄλλο. Χθές μέ πληροφορήσε ἐγκριτος νομικός ἀπό πόλη τῆς βορείου Ἑλλάδος, ὅτι σκοπεύει νά κάνει μιᾶ ἄλλη προσφυγή στό Συνήγορο τοῦ Πολίτη καί στό ὑπουργεῖο Παιδείας. Ἀπό τήν ἐπόμενη χρονιά προβλέπεται στήν Α' καί Β' Δημοτικού μάθημα σεξουαλικῆς ἀγωγῆς. Ὑπάρχει λοιπόν ἄνθρωπος, ἴσως καί ομάδα χριστιανῶν, πού θά ζητήσουν γιά λόγους συνειδησιακούς ὅτι «δέν θέλω ἐγώ τό παιδί μου Α' καί Β' Δημοτικού νά μαθαίνει αὐτά

πού ἤδη τό βιβλίό ἀρχισε νά κυκλοφορεῖ καί νά βλέπουμε τί λέει». Καταλαβαίνετε, λοιπόν, ὅτι ὁ κύριος Συνήγορος ἔχει ἀποκτήσει καί κατήγορους, διότι μέ τό νά ἀνοίγει τόν ἀσκό τοῦ Αἰόλου θά δεῖ ὅτι καί πολλοί χριστιανοί στή χώρα μας θά ἀξιοποιήσουν αὐτά τά ὅποια λέει καί θά ἀρχίσουν νά ζητοῦν ἀπαλλαγῆ εἴτε ἀπ' τή βιολογία -ἐγώ δέν προσυπογράφω δέ λέω ὅτι ὅλα αὐτά εἶναι κάτι τό ὅποιο ἐκ τῶν πραγμάτων μπορεῖ νά γίνεῖ ἢ καλύπτεται ἀπ' τούς νόμους-ἐγώ λέω ὅτι ἀνοίγει ἕνα ἀσκό τοῦ Αἰόλου ὁ Συνήγορος καί ἀπό κεῖ καί πέρα ἄς ὀψεται γιά τίς συνέπειες τῶν πράξεών του. Θά δοῦμε πολλά καί μαθαίνω, πληροφορίες λέω, ὅτι ὑπάρχουν χριστιανοί οἱ ὅποιοι θέλουν νά ζητήσουν ἀπαλλαγῆ εἴτε ἀπ' τή βιολογία εἴτε ἀπό τό καινούργιο μάθημα πού θά εἰσαχθεῖ τῆς σεξουαλικῆς ἀγωγῆς. Αὐτά φυσικά εἶναι μεμονωμένες περιπτώσεις, αὐτά τά λέω ὡς πληροφορίες, μεμονωμένα ἄτομα μοῦ τά ἀνέφεραν, δέν ξέρω ποιᾶ θά εἶναι ἡ νομική βάση τους καί δέ σημαίνει ὅτι τό ἀναφέρω ὡς κάτι τό ὅποιο προτρέπω, μή θεωρηθεῖ ὅτι εἶναι μία προτροπή, πληροφορία δίνω, εἰδησεογραφικά τό λέμε, ἀπλῶς γιά νά δοῦμε σέ τί κυκεῶνα μᾶς ἔχει βάλει μιᾶ ομάδα νομικῶν οἱ ὅποιοι κάτω ἀπό τήν ὀνομασία Συνήγορος τοῦ Πολίτη, ἐπαναλαμβάνω, τελικά συνήγορος ποιοῦ πολίτη; Γιατί ἐμένα δέν μέ καλύπτουν καί δέν ξέρω ποιούς ἄλλους πολίτες καλύπτει αὐτός ὁ Συνήγορος.

(Συνέχεια στό ἐπόμενο)

τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, μειώνοντας καί προσβάλλοντας τούς ποιμένες της.

Τότε ὅλα τα μέσα ἐνημέρωσης, παραδοσιακά καί ἠλεκτρονικά, ἠθελημένα ἢ ἀθέλητα, «διαλαλοῦσαν» ἀπροκάλυπτα τήν πολεμική τους ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας καί ιδιαίτερα κατά τοῦ προκαθημένου της μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου, διότι (ἄκουσον, ἄκουσον!) ἐπισκέπτονταν ὡς μητροπολίτης τότε Δημητριάδος τόν βρισκόμενο γιά ποινικά ἀδικήματα στή φυλακή Βαβύλη. Αὐτό ὅμως εἶναι ἓνα ἀπό τά θεῖα διακονήματα τῶν ποιμένων μας, εἶναι ἐντολή τοῦ Κυρίου μας, ὁ ὁποῖος λέγει στό Εὐαγγέλιο τῆς Κρίσεως γιά ὅσους τηροῦν τίς διδαχές του: «...ἐν φυλακῇ ἤμην καί ἦλθατε πρός με...», ἐνῶ γιά ὅσους ἀπό μᾶς ἀθετοῦν τίς ἐντολές τοῦ εἶπε: «...πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι... ἀσθενής καί ἐν φυλακῇ ἤμην καί οὐκ ἐπισκέψασθέ με» (Ματθ. κε' 31-46).

Τότε πού ἔγραφα τό ἄρθρο ἐκεῖνο δέν ἐγνώριζα τό θαυμαστό ἔργο τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου στή Μητρόπολη Δημητριάδος στό διακονήμα τῆς μέριμνας γιά τούς φυλακισμένους καί τούς οικείους τους· ἓνα ἔργο μεγαλειῶδες πού δέν εἶναι πρός ψόγον, ἀλλά πρός μέγα ἔπαινο καί τό ὁποῖο συνεχίζεται μέ ιδιαίτερο ζήλο ἀπό τό διάδοχό του Μητροπολίτη κ. Ἰγνάτιο. Θά χρειαζόμασταν ὄχι ἓνα πλήρες ἄρθρο, ἀλλά πολλά, γιά νά ἀναφέρουμε μόνο τίς ἄοκνες προσπάθειες ἱερέων καί λαϊκῶν συνεργατῶν τους νά προσφέρουν συμπαράσταση ὑλική καί πνευματική καί κυρίως ἀγάπη πρός παραβατικά πρόσωπα, πού συνήθως ἀπό πολλούς θεωροῦνται παρεκκλίνοντα, ἀντικοινωνικά καί περιθωριοποιοῦνται ἀπό τήν ἠθικίζουσα μερίδα τῆς κοινωνίας μας.

Κατηγορήθηκε τότε ὁ μακαριστός Χριστόδουλος ὅτι συναναστρέφεται ἁμαρτωλούς. Τήν ἴδια κατηγορία ἔκαναν οἱ Φαρισαῖοι γιά τό Χριστό μας: «οὗτος

ἁμαρτωλούς προσδέχεται καί συνεσθίει αὐτοῖς» (Λουκ. ιε' 2-3). Ἀλλά ὁ Χριστός ἦλθε, ὅπως λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καί κάθε πιστός χριστιανός, «ἁμαρτωλούς σῶσαι ὧν πρῶτος εἰμί ἐγώ» (Α' Τιμ. α', 15).

Τώρα, ἀγαπητοί ἀναγνώστες, βρίσκεται στήν ἐπικαιρότητα ἓνα νέο σκάνδαλο (ἐντός ἢ ἐκτός εἰσαγωγικῶν) πού ἀπασχολεῖ γιά μήνες, βασανιστικά θά ἔλεγα, τόν Ἑλληνικό λαό. «Βομβαρδιστήκαμε» ἀπό ὅλα τά μέσα ἐνημέρωσης ἀπό «ἀναλυτάδες» καί «τηλεοπτικούς εἰσαγγελεῖς» μέ «στοιχεῖα», «ἀποκαλύψεις», «πληροφορίες», «ἀποκλειστικότητες» γιά τήν ὑπόθεση τῆς «Μονῆς Βατοπαιδίου» καί γιά ὅλα τά πρόσωπα πού ἐμπλέκονται στήν ὑπόθεση αὐτή. Δέν ἔχουμε οὔτε τήν πρόθεση, οὔτε τή δυνατότητα, ἀλλά οὔτε καί τήν κατάλληλη γνώση καί τήν ἀρμοδιότητα γιά νά ἐκφέρουμε τή δική μας τοποθέτηση στήν οὐσία τοῦ θέματος αὐτοῦ, γι' αὐτό θέσαμε κάποιες ἐννοιες μέσα σέ εἰσαγωγικά. Θά δοῦμε ὅμως μερικά πράγματα γιά τήν ἄγρια ἐκμετάλλευση, πού γίνεται, τῆς ὑπόθεσης αὐτῆς, ἀπό κάποια κέντρα μέ διαφορετικά κίνητρα τό καθένα. Εἶναι φανερό ὅτι οἱ ἐχθροί τῆς Ἐκκλησίας ἐπιδιώκουν νά πλήξουν τό κύρος τοῦ Ἁγίου Ὁρους καί κατ' ἐπέκταση ὅλη τήν Ἐκκλησία καί νά μειώσουν τήν ἐμπιστοσύνη πού δείχνει ὁ λαός μας στούς ποιμένες του.

Οἱ ἄθεοι καί οἱ εἰδωλολάτρες καταφέρονται κατά τοῦ Χριστιανισμοῦ γενικά, μέ πρόσχημα τό Βατοπαίδι, καί χρησιμοποιοῦν ἐπιχειρήματα πού ἔχουν ὡς ἀποδέκτες μᾶλλον τούς ἴδιους, διότι θέλουν νά βρῖσκουν πάντοτε δικαιολογίες καί ἄλλοθι καί νά ἔχουν «ἡσυχῆ» τή συνείδησή τους γιά ὅσα λένε καί ἐκστομίζουν ὑβριστικά ἐναντίον τοῦ Κυρίου μας καί τῆς Ἐκκλησίας Του.

Υπάρχουν ὅμως καί κάποιες αἰρετικές ὁργανώσεις καί νεοφανεῖς «λατρεῖες»,

πού ἐπιδιώκουν ἐκμεταλλεϋόμενες φήμες, εἰκασίες καί μεμονωμένα περιστατικά, νά ἐπιτύχουν τή χαλάρωση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος τῶν πιστῶν χριστιανῶν μέ ἀπώτερο στόχο, διά τοῦ σκανδαλισμοῦ τους, νά τοὺς ἐντάξουν στοὺς χώρους τους.

Τὴν περίοδο αὐτῆς τῆς σκανδαλολογίας χτύπησαν τό κουδούνι τοῦ σπιτιοῦ μου δύο γυναῖκες πού ἦταν, ὅπως προέκυψε ἀπὸ τὴ συζήτηση μέλη τῆς «Σκοπιᾶς» (τῶν «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά»), γιὰ νά μοῦ μιλήσουν γιὰ θέματα «κοινωνικά», ὅπως καί γιὰ «προβλήματα τῆς ἐπικαιρότητας». Εἶναι γεγονός ὅτι τὰ «κοινωνικά» προβλήματα ποσῶς ἐνδιαφέρουν τοὺς ψευδομάρτυρες τοῦ «Ἰεχωβά». Εἶναι γι' αὐτοὺς ἓνα πρόσφορο μέσο γιὰ νά πιᾶσουν συζήτηση καί νά τὴν ὀδηγήσουν ἐκεῖ πού θέλουν: «δί' ὅλα αὐτά» (λένε σέ ὅσους κάνουν τό λάθος νά συνομιλήσουν μαζί τους, ἂν δέν γνωρίζουν κάποια πράγματα) «ὑπάρχει λύση. Ἐλᾶτε μαζί μας ...» κ.λπ. Δέν εἶναι τοῦ παρόντος ν' ἀσχοληθοῦμε μ' αὐτό τό θέμα. Ὅποιος θέλει νά ἐνημερωθεῖ πλήρως γιὰ τὴ διδασχὴ καί τίς μεθόδους τῆς «Σκοπιᾶς», θά πρέπει νά μελετήσει τὰ βιβλία τοῦ μακαριστοῦ π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου γιὰ τὴν ὀργάνωση αὐτή, καθὼς καί τό βιβλίό τῆς κ. Ἄννας Μπουρδάκου «"Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά"». Ἀπὸ τό Α στοὺς Ω» πού ἐξέδωσε πρόσφατα ἡ Π. Ε. Γ.

Στό σημεῖο αὐτό θά πρέπει νά ἀνοίξουμε ὅμως μιά παρένθεση. Οἱ ἄνθρωποι τῆς «Σκοπιᾶς» πού ἐπισκέπτονται μέ πολλά κλιμάκια τίς οἰκογένειες σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, ἀσκοῦν παράνομο προσηλυτισμό καί δέν ὑφίστανται, ὅσο κι ἂν καταγγέλλονται, τίς συνέπειες τῆς πράξης τους αὐτῆς, ὅπως οἱ νόμοι ὀρίζουν. Κατὰ τὰ ἄλλα, οἱ ἐπιλεκτικοὶ κονδηλοφόροι κατηγοροῦν τὴν Ἐκκλησία μας (ἢ ὅποια οὐδέποτε διὰ τῶν μελῶν τῆς ἐνόχησε κάποιον στό σπῆτι ἢ στήν ἐργασία του) ὡς μισαλλόδοξη,

σκοταδιστική, φανατική, ἐπειδὴ, ὅπως ἔχει ὑποχρέωση ἐνημερώνει τοὺς πιστοὺς τῆς γιὰ τίς κακοδοξίες τῶν διάφορων αἰρετικῶν ὁμάδων γιὰ νά μὴν πέσουν θύματα τῆς αἰρέσεώς τους καί ἀπωλέσουν τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας πού εἶναι ὁ Χριστός.

Ἐπειδὴ ἔχω σχετική πείρα τῆς τακτικῆς πού ἐφαρμόζουν οἱ χιλιαστὲς κατὰ τίς ἐπισκέψεις τους στά σπίτια ἢ σέ χώρους δουλειᾶς, προσπάθησα νά ἐπικεντρώσω τὴ συζήτηση σέ θέματα δογματικῆς ἀληθείας. Οἱ ὁπαδοὶ τῆς αἵρεσης αὐτῆς ἔχουν αὐτοματοποιηθεῖ ὡς πρὸς τίς ἀντιδράσεις τους καί ἀμέσως ἢ «ἀρχηγός» (ἢ ἄλλη εἶναι ἐκπαιδευόμενη καί μιλοῦσε ἐλάχιστα) εἶπε μέ ὀργή: «Ἀκολουθεῖτε αὐτοὺς πού ἔχουν πνίξει τὴν Ἑλλάδα στά σκάνδαλα. Κλείνετε τ' αὐτιά σας καί δέν ἀκούσατε τίποτα γιὰ τὰ «ὄργια στό Βατοπαίδι καί γιὰ τό Ἅγιο Ὄρος πού δέν εἶναι οἶκος προσευχῆς, ἀλλὰ οἶκος ἐμπορίου καί κέντρο γιὰ μπιζνες».

Εἶναι γνωστὴ σ' ἐμᾶς πού ἀσχολοῦμαστε μέ τό φαινόμενο τῆς αἵρεσης αὐτῆς, ἢ στρατηγική αὐτῆ τῶν αὐτοαποκαλουμένων «μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά». Πρὶν ἀπὸ μερικά χρόνια μᾶς ἐπισκέφθηκε στό γραφεῖα τῆς Π. Ε. Γ. στέλεχος τῆς «Σκοπιᾶς» (προφανῶς γιὰ νά ἔχει νά παρουσιάσει στό «δελτίον ἔργου», πού ὑποβάλλει κάθε μῆνα στὴν ὀργάνωση, σημαντικό ἔργο, ἀφοῦ ἦλθε σέ ἀπ' εὐθείας συνάντηση μαζί μας). Πρὶν καλά καλά καθίσει, βγάζει ἓνα μάτσο ἐφημερίδες διαφόρων ἐτῶν πού στά πρωτοσέλιδά τους ἀνέφεραν «σκάνδαλα» ἱερέων, σάν νά ἤθελε νά μᾶς πει: «νά μέ ποιούς συνεργάζεστε».

Τό πρῶτο ἀπ' αὐτὰ εἶχε τὸν πηχυαῖο τίτλο: «θερίζει τό Ἐἰτζ στό Ἅγιον Ὄρος». Ἐπειδὴ δέν μᾶς ἔδινε τὴν ἐφημερίδα (εἶχε τό λόγο του), σημείωσα τὴν ἡμερομηνία ἐκδοσης καί πῆγα στά γραφεῖα τῆς ἐφημερίδας καί βρῆκα τό φύλλο ἐκεῖνο. Ἐγραφε, λοιπόν, σέ ἐσωτερικὴ στήλη τό δημοσίευμα: «Πρῶην μοναχός του Ἁγίου

ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΧΟΛΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΥ¹

Γενέθλιος ημέρα του πνευματισμού θεωρείται η 1η Απριλίου 1848². Εκείνη τη νύχτα, σε μία περιοχή του Hydesville της Νέας Υόρκης συνέβη κάτι περιεργό στο σπίτι της οικογένειας του γαιοκτήμονα John David Fox. Οί δύο θυγατέρες της οικογένειας, η 15χρονη Margaret και η 11χρονη Kate ισχυρίστηκαν πως άκου-

σαν θορύβους, που τους προκαλούσαν πνεύματα.

Η μητέρα τους ανακατεύθηκε στην υπόθεση, ρώτησε αν είναι εκεί κάποιο πνεύμα και το κάλεσε να απαντήσει με δύο κτύπους στην περίπτωση που είναι έτσι τα πράγματα. Αυτό ακριβώς έγινε, ισχυρίζεται η οικογένεια Fox (Werner Keller, Was gestern noch als Wunder galt, München, σ. 83).

Το νέο μαθεύτηκε γρήγορα, ήλθαν οί γείτονες και ανακατεύθηκαν στις «πνευματιστικές συζητήσεις». Με βάση τον

1. π. Αντωνίου Αλεβιζοπούλου, Ο αποκρυφισμός στο φως της Ορθοδοξίας, Νεοαποκρυφισμός, σ. 267.

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Fox_sisters#cite_note-2

Όρους, ο οποίος απεβλήθη και αποσηματίστηκε για ανάρμοστη συμπεριφορά, πέθανε στις φυλακές τάδε από Έιτζ», και μετά μιλάμε για αντικειμενική ένημέρωση, για σεβασμό στον πολίτη, για καθαρή είδηση, κ.λπ. εύηχα και ήχηρά. Οί περισσότεροι Έλληνες διαβάζουν μόνο τούς τίτλους στά σημεία που κρέμονται οί έφημερίδες κι έτσι σχηματίζουν ψευδή εικόνα των γεγονότων. Άς τό σκεφτοῦν σοβαρά αυτό οί δημοσιογράφοι, κι άς μή προσφέρουν, μέ τή διαστρέβλωση τής είδησης, όπλα και έπιχειρήματα στους έχθρους τής Έκκλησίας.

Δέν υποστηρίζουμε ότι δέν υπάρχουν μεμονωμένα σκάνδαλα μελών του σώματος τής Έκκλησίας. Οί άνθρωποι είμαστε τρεπτοί και πολλές φορές δέν αποφεύγουμε τήν πτώση, γιατί συνεργεί σ' αυτό και ό έχθρος του ανθρώπου. Άλλά τό νά κατηγορούμε συλλήβδην τήν Έκκλησία για κάποιες παρεκκλίνουσες συμπεριφορές έλαχίστων μελών τής είναι τουλάχιστον άδικο, αν όχι σκόπιμο.

Άς τό σκεφτοῦν σοβαρά οί κατ' έπάγγελμα ένημερωτές του λαού, και μάλιστα όσοι δηλώνουν ότι ανήκουν στην Ορθόδοξη Έκκλησία, έπισκέπτονται τούς ναούς μας και κάνουν τακτικά τό σταυρό τους, πόση εκδούλευση προσφέρουν (μέ τόν υπερβάλλοντα ζήλο και μέ τίς μεγαλοποιήσεις εικόνων και γεγονότων) στις σέκτες και στις αίρέσεις όλων των αποχρώσεων μέ τούς καταρράκτες των «ανακαλύψεων» και «αποκαλύψεων» που κατ' αποκλειστικότητα προβάλλουν στις οθόνες των τηλεοράσεων ή καταγράφουν σε κείμενά τους.

Η πολιτεία και ή δικαστική έξουσία θά κάνουν τή δουλειά τους ανεπηρέαστα και ανεμπόδιστα και θά βροῦν τήν «άκρη». Άς περιμένουμε λοιπόν τήν έτυμηγορία τους κι άς μή ρίχνουμε τό λίθο του αναθέματος, καθ' ότι ουδείς αναμάρτητος.

Άς έχουμε πάντοτε υπ' όψη μας αυτό που είπε ό Κύριος: «ό αναμάρτητος πρώτος τόν λίθον βαλέτω». Και ουδείς έτόλμησε.

ἀριθμὸ τῶν κτύπων καταρτίσθηκε εἰδικὸ ἀλφάβητο γιὰ τὴν ἀνετότερη «συζήτηση» μὲ τὸ πνεῦμα!

Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ τὸ πνεῦμα διηγήθηκε πὼς ἦταν μπακάλης καὶ πὼς φονεύθηκε στὸ σπίτι τῶν Fox. Αὐτὸ ποὺ περιέπλεξε τὸ ζήτημα ἀκόμη περισσότερο εἶναι ὅτι βρέθηκαν «τὰ ὀστᾶ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου», μὲ βάση τὴν δική του περιγραφή τοῦ μέρους.

Ἀλλὰ γι' αὐτὸ τὸ θέμα ὑπάρχουν δύο λογικὲς ἐξηγήσεις. Ἡ μία λέει ὅτι σ' ἐκείνη τὴν περιοχὴ ἔγινε κάποτε μία μάχη στὴ διάρκεια τοῦ ἀμερικάνικου ἀπελευθερωτικοῦ πολέμου καὶ σ' ὅλη τὴν περιοχὴ ὑπῆρχαν ὀστᾶ φονευθέντων.

Ἡ ἄλλη ἐκδοχὴ προέρχεται ἀπὸ ἕνα **κτηνίατρο**, ποὺ βεβαιώνει πὼς δὲν ἐπρόκειτο γιὰ ὀστᾶ ἀνθρώπου.

Οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς θεώρησαν τὴν οἰκογένεια Fox δαιμονισμένη καὶ ἔτσι ἀναγκάσθηκε νὰ μετακομίσει πλησίον τοῦ Rochester. Τὰ γεγονότα βρῆκαν μεγάλη διαφήμιση. Οἱ δύο ἀδελφές καλοῦνταν νὰ ἐκτελέσουν πνευματιστικὲς συνεδρίες σὲ διάφορα μέρη. Σὲ μία συνεδρία οἱ κτύποι ἔρχονταν μέσα ἀπὸ ἕνα τραπεζάκι, γύρω ἀπὸ τὸ ὁποῖο κάθονταν ὅσοι ἔλαβαν μέρος σ' αὐτή. Τὸ τραπεζάκι ἄρχισε νὰ μετακινεῖται. **Ἔτσι ἐφευρέθηκε τὸ πνευματιστικὸ τραπεζάκι.**

Μὲ τὴν ἀνάπτυξη εἰδικῶν «τεχνικῶν», μποροῦσε πλέον ὁ καθένας νὰ καταπιαστεῖ μὲ τὸν πνευματισμὸ. Ἡ πνευματιστικὴ κίνηση διαδόθηκε σύντομα στὴν Ἀμερική, ἔφθασε στὴν Εὐρώπη. Ἡ μεγάλη ἐπιδημία τῆς «μετακίνησης τοῦ τραπεζίου» διαδόθηκε σύντομα παντοῦ (Wilhelm H. C. Tenhaeff, Kontakte mit dem Jenseits, Berlin, σ. 23). Ἐμφανίζονται μέντιουμ, δημιουργοῦνται κύκλοι, ἐκδίδονται εἰδικὲς ἐφημερίδες, αὐξάνουν οἱ τεχνικὲς, καλλιεργεῖται πνευματιστικὴ φιλολογία!

Μία ἀπὸ τὶς πιὸ γνωστὲς περιπτώσεις Channeling εἶναι ἡ Ἀμερικανίδα συγγραφέας Jeane Roberts. Ὑποστηρίζει πὼς τὸ 1963 εἶχε μία ἐμπειρία στὸ σπίτι της στὴ Νέα Ὑόρκη καὶ ὕστερα ἀπὸ πειράματα τῆς ἦλθε ἕνα «μῆνυμα»: «Μπορεῖτε νὰ με ὀνομάσετε ὅπως θέλετε. Ἐγὼ ὀνομάζω τὸν ἑαυτὸ μου Sith». Αὐτὸ ἦταν ἡ πρώτη «ἐμφάνιση» ἑνὸς ὄντος ποὺ μιλοῦσε στὴ Jeane Roberts μέχρι τὸ θάνατο της (1984).

Ἄλλη περίπτωση Channeling εἶναι τῆς J. Z. Knight. Διηγεῖται πὼς καθόταν μὲ τὸν ἄνδρα της στὴν κουζίνα καὶ μὲ χαρτοσακούλα ἔκανε πυραμίδα καὶ τὴ φόρεσε στὸ κεφάλι της. Ὅταν τὴν ἔβγαλε, εἶδε ἀκτίνες σὰν τοῦ ἡλίου νὰ κατέρχονται ἀπὸ τὶς γωνίες καὶ μαζὶ μ' αὐτὲς ἀσημένια καὶ χρυσὴ σκόνη. Ξαφνικὰ βρισκόταν μπροστά της ἕνα ὄν τὴν κοίταξε μὲ ἕνα γέλιο καὶ τῆς εἶπε: **«Εἶμαι ὁ Ramtha ὁ φωτισμένος. Ἦλθα νὰ σὲ βοηθήσω πάνω ἀπὸ τὸν τάφο»**³.

Τότε ἐκείνη ἐγκατέλειψε τὸ σῶμα της, τὸ ὁποῖο κατέλαβε ὁ Ramtha ποὺ ἄρχισε νὰ δίνει μηνύματα. Εἶπε πὼς πρὶν 35000 χρόνια ἦταν πνευματικὸς καὶ πολιτικὸς ὁδηγὸς στὴν Ἡπειρο **Λεμουρία μὲ τὸ ὄνομα Ram**. Ἀπὸ ἐκεῖ δραπέτευσε στὴν Ἰνδία. Στὶς συνεδρίες ὁ «Ramtha» ἀποκαλεῖ τοὺς παρερρισκομένους «Δάσκαλε» καὶ τὶς γυναῖκες «ῥωαῖο γυναικεῖο ὄν». Μοιράζει φιλιὰ καὶ δίνει μηνύματα.

Μορφὴ **ἐμπορευματοποίησης τῆς ἐπιχείρησης Ramtha** εἶναι τὰ βίντεο τῆς Knight (900 ὥρες), ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ ἀγοράσει, καθὼς καὶ τὰ βιβλία τῆς σειρᾶς «Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ramtha». Ἡ ἴδια ὁμολογεῖ: **«Ἔγινα μέσω τοῦ Ramtha ἑκατομμυριοῦχος»**. Εἰδικὴ ὁμάδα 40 συνεργατῶν ἀπασχολεῖται μὲ τὴν ἐκδοσὴ τῶν βιβλίων. Κατὰ τὶς πληροφορίες τοῦ R. Hauth, ἡ

3. Γιὰ τὴν J. Z. Knight καὶ τὸν Ramtha βλ. καὶ «Διάλογος», τ. 51, σελ. 9-10.

Knigh κάνει κάθε μήνα δύο σεμινάρια. Ένα Σαββατοκύριακο με 700 συμμετέχοντες κοστίζει για τον καθένα 400 δολάρια!

Η ύπνωτική επίρροή της είναι τόσο ισχυρή, ώστε άτομα εγκατέλειψαν επάγγελμα και κοινωνικούς δεσμούς για να μετακομίσουν πλησίον της, με την πεποίθηση πως έτσι θα επιζήσουν στην ερχόμενη καταστροφή που προέβλεψε η Knight!

Η πιο γνωστή από τις κοινότητες της «Νέας Έποχής», που χρησιμοποιεί τεχνικές Channeling είναι η κοινότητα Findhorn στη Σκωτία, που ιδρύθηκε από το μέντιουμ Ellen Caddy και το σύζυγο της Peter (βλ. Α. Αλεβιζοπούλου, Αποκρυφισμός, γκουρουϊσμός, Νέα Έποχή, Δ' έκδ. Αθήνα 1997, σ. 129).

ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ CHANNELING⁴

Ο όρος πνευματισμός είναι μεταβλητός και περιλαμβάνει από τους παλαιούς σαμανιστικούς έξορκισμούς, που βρίσκονται ακόμη σε χρήση μεταξύ των Ινδιάνων, και τις νεκρομαντείες των Ελλήνων, μέχρι το μοντέρνο τραπεζάκι και τις θρησκευτές των Umbanda και Macumba στη Βραζιλία. Έτσι το θέμα αυτό διαφοροποιείται πολύ σήμερα, ανάλογα με τις τεχνικές που χρησιμοποιούνται και τα κίνητρα του κάθε ανθρώπου ή της κάθε ομάδας που τον ασκεί⁵.

Γενικά μπορούμε να διακρίνουμε:

1. Τον συνηθισμένο πνευματισμό, που ασχολείται με την έρευνα του «έπέ-

κεινα» και με την επικοινωνία με τον άλλο κόσμο. Βασικό του δόγμα είναι η πίστη σε μία ζωή μετά θάνατο και στη δυνατότητα επικοινωνίας με τα πνεύματα.

2. Τον θρησκευτικό πνευματισμό, που επικαλείται την επικοινωνία με άνωτερα πνεύματα και τη διαμόρφωση δογματικής διδασκαλίας, που βασίζεται σ' αυτές τις «αποκαλύψεις». Βασικό δόγμα της είναι ότι υπάρχει ένας «κοσμικός νόμος», τον οποίο πρέπει να διακηρύξουμε στη γη.

Ο πνευματισμός αυτός θα μπορούσε να αποκληθεί και **συγκρητιστικός πνευματισμός**, γιατί παρουσιάζει τάσεις έναρμόνισης των θρησκειών. Αυτό βλέπουμε στη θεοσοφία και στη λεγόμενη κίνηση της «Νέας Έποχής». Οί ιδρυτές ή οί δάσκαλοι των ομάδων αυτών λογίζονται μέλη της λεγόμενης «**Μεγάλης Λευκής Αδελφότητας**» και μεταδίδουν μηνύματα μέσω ειδικών «καναλιών», όπως η **Helena Petrovna Blavatsky** (1831-1891) και οί δηθεν δάσκαλοί της (Mahatmas)⁶, ή η **Alice Ann Bailey** (1880-1949) και ο δάσκαλός της «**Djwhal Khul** (Ντουάλ Κούλ) ο θιβετιανός». Ακόμη και ο Έωσφόρος λαμβάνει τις τιμές του «Δασκάλου», ιδιαίτερα σε νεογνωστικές ομάδες.

3. Τον πνευματισμό των αποκαλύψεων. Τα μέντιουμ υποστηρίζουν πως παίρνουν απ' ευθείας αποκαλύψεις από τον Θεό Πατέρα ή από τον Ιησού Χριστό και αυτοπροβάλλονται ως «προφήτες». Δεν δέχονται τον χαρακτηρισμό «μέντιουμ» και διακηρύττουν πως είναι ή τελευταία δυνατότητα του Θεού στους ανθρώπους, λίγο χρόνο πριν από το φρικτό δικαστήριο της μεγάλης κοσμικής μεταβολής. Σ' αυτή την κατηγορία ανήκουν Όργα-

4. π. Αντωνίου Αλεβιζοπούλου, Ο αποκρυφισμός στο φως της Ορθοδοξίας, Νεοαποκρυφισμός, σ. 268.

5. Bernhard Grom, Spiritismus und Mediumismus, EZW - Texte Aùg. /L/1989, σ. 3.

6. El Morya (Ελ Μορύα) και Koot Hoomi (Κούτ Χουμί).

νώσεις όπως «Οικουμενική Ζωή» τῆς «προφήτιδος» Gabriele Wittek (Wurzburg) -πού ἔχει ὀπαδούς καὶ στὴ χώρα μας- ἢ τὸ τάγμα «**Orden Fiat Lux**» τοῦ μέντιουμ Erika Bertschinger (Ζυρίχη) κ. ἄ.⁷

4. Τό Channeling. Εἶναι νέο εἶδος πνευματισμοῦ. Channel σημαίνει κανάλι καὶ δηλώνει ἀνθρώπους πού ἔχουν τὴν αἴσθησι πῶς ἀποτελοῦν **κανάλι γιὰ ὄντα ἄλλων ἐπιπέδων ὑπαρξῆς καὶ ὑπηρετοῦν ὡς μέντιουμ γιὰ ὀρισμένα μηνύματα, διδασκαλίες, ἀνακοινώσεις**, θὰ μπορούσαμε ἐδῶ νὰ μιλήσουμε γιὰ μεμονωμένα ἄτομα, γιὰ κοινότητες, γιὰ τοὺς «ἀδελφούς ἀπὸ τὸ Σύμπαν» καὶ γιὰ τοὺς «ἀναληφθέντας Δασκάλους», ὅπως τοὺς συναντᾶμε στὴ Θεοσοφία καὶ σὲ ἄλλες ἀποκρυφιστικὲς ομάδες. Ἰδιαίτερα σ' ἐκεῖνες πού προήλθαν ἀπὸ αὐτήν.

ΚΡΥΩΝ

ΜΙΑ ΑΚΟΜΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ «ΝΕΑΣ ΕΠΟΧΗΣ»

«Τον Απρίλιο δεν θα γίνει συνάντηση Σμαραγδί Κύκλου στην Αθήνα, ἐπόμενη συνάντηση 9 Μαΐου... Κυκλοφόρησε τὸ ἐπόμενο βιβλίο τῆς Ντορίν "Ἀρχάγγελοι καὶ Ἀναληφθέντες Δάσκαλοι"»⁸.

Μὲ τὸ μήνυμα αὐτὸ ὑποδέχεται τὸν ἐπισκέπτη τῆς ἰστοσελίδας τῆς, ἡ ὀργάνωση «ΚΡΥΩΝ», μία νεοεποχίτικη ὀργάνωση, πού δραστηριοποιεῖται στὴν Αθήνα.

Μὲ τὸν «Σμαραγδί Κύκλο» θὰ ἀσχοληθοῦμε στὴ συνέχεια· ὅσο γιὰ τὰ θέματα: «Ἀγγελικὴ Καθοδήγηση» καὶ «Ἀρχάγγελοι καὶ Ἀναληφθέντες Δάσκαλοι», σχετίζονται κι αὐτὰ μὲ τὴν νεοεποχίτικη προβληματικὴ περὶ «ἀγ-

γέλων», πού ἐνέσκηψε καὶ στὴ χώρα μας τὰ τελευταῖα χρόνια, πού καμία σχέση δὲν ἔχουν μὲ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀλλὰ προέρχονται ἀπὸ τὸ χῶρο τοῦ ἀποκρυφισμοῦ. Στὸ πρόβλημα αὐτὸ εἶχαμε ἀναφερθεῖ ἐκτεταμένα στὸ παρελθόν⁹.

Ἡ ὀργάνωση ὅμως δὲν περιορίζεται στὴν ἐκδοτικὴ δραστηριότητα μόνο, ἀν καὶ οἱ σχετικοὶ τίτλοι τῶν ἐκδόσεών τῆς εἶναι ἀρκετοί. Στοχεύει, ὅπως δηλώνει, «στὴν Ἀνθρώπινη Ἐνδυνάμωση καὶ τὴν πνευματικὴ ἐξέλιξη¹⁰». Κυκλοφορεῖ λοιπὸν προϊόντα ὅπως: «Κάρτες Ἀυτογνωσίας», «Εἰδικὲς Συλλεκτικὲς Ἐκδόσεις», ὅπως ἡ «μυητικὴ μελέτη καὶ πραγματεία πάνω στὸ Πυθαγόρειο Ταρώ», συνοδευομένη ἀπὸ «συλλεκτικὲς κάρτες Ταρώ». Ἀκόμη, διαθέτει «Κάρτες καὶ φακέλους ἀλληλογραφίας ἀπὸ χαρτὶ φτιαγμένο ἀπὸ φυτὰ μὲ ἀπεικονίσεις μονόκερων, νεράιδων, ἀγγέλων, δελφινῶν, ζωδίων, κ. ἄ.», ἀλλὰ καὶ «φυλαχτὰ, ἀγάλματα, κέρματα, μπρελόκ, καθρέπτες, βιβλιοστάτες καὶ ἄλλα, ὅλα μὲ ἀγγελικὲς ἀπεικονίσεις». Τέλος, διαθέτει καὶ «Ἀφίσες μικροῦ καὶ μεγάλου μεγέθους μὲ θέματα ἀγγέλους, νεράιδες, παιδιά, κ. ἄ. Ἡμερολόγια τοίχου καὶ κάρτες, ζωγραφισμένα μὲ ἀγγέλους, δελφίνια καὶ νεράιδες. ... ἀρωματικὰ κεριά, σὲ ... ποικιλία ἀρωμάτων. CD μουσικῆς ... γιὰ διαλογισμό, χαλάρωση, γαλήνη, ἔμπνευση. Εἰδικὴ σειρά CD ... μὲ μουσικὴ γιὰ τὰ παιδιά. Κάθε CD συνοδεύεται ἀπὸ πρακτικὲς ἀσκήσεις - ὀδηγίες γιὰ τὰ παιδιά πάνω στὰ θέματα τῆς ἀνάπτυξης, τῆς δημιουργικότητας, τῆς ἀνεύρεσης τοῦ ταλέντου, τῆς προετοιμασίας γιὰ τὸν ὕπνο, τὴν αὐξηση τῆς προσοχῆς τοῦ παιδιοῦ, γρή-

7. Annete Haack / F. W. Haack, σ. 14.

8. <http://www.kryon.gr/index.htm>

9. Περιοδικό «ΔΙΑΛΟΓΟΣ», τ. 37, Ιούλ. – Σεπτ. 2004, σ. 14.

10. Οἱ ὑπογραμμίσεις, δικές μας.

γορη και δυναμική εκμάθηση, κ.ά. ... Προϊόντα ..., όπως κρύσταλλα άφθονίας για τον χώρο, άτομικά κρύσταλλα προστασίας, θεραπευτικούς κρυστάλλους, ... κ. ά.». Ακόμη εξέδωσε και κυκλοφορεί τις «Κάρτες με Μηνύματα των Αγίων» (τις οποίες θα παρουσιάσουμε στο επόμενο σχόλιο).

Η οργάνωση δεν περιορίζεται όμως μόνο στα παραπάνω. Διευρύνει τη δραστηριότητά της με την διοργάνωση σεμιναρίων με στόχο την «άνθρωπινη πνευματική εξέλιξη», όπως το «Σεμινάριο Ψυχικής Άμυνας», αλλά και ειδικών μαθημάτων. Έδω συμπεριλαμβάνονται οι «Επικοινωνίες του Σμαραγδι Κύκλου», οι Συναντήσεις για τα «Μαθήματα Θαυμάτων», ο διετής κύκλος της Συμβουλευτικής και οι άτομικές συνεδρίες.

Τέλος, στις δραστηριότητες της οργάνωσης περιλαμβάνονται και «άνωτερες επικοινωνίες» με πνεύματα όπως ο «Κρύων της Μαγνητικής Υπηρεσίας»¹¹, ο «Τοβίας»¹² κ.ά.

Η οργάνωση εξαγγέλλει και Πτυχιακό-Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών στην Άγγελική Συμβουλευτική & Άγγελική Θεραπευτική από το οποίο οι μαθητές μπορούν να ολοκληρώσουν τις βασικές πτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές και στη συνέχεια να επιλέξουν να προχωρήσουν στο διδακτορικό πτυχιακό πρόγραμμα για να επιτύχουν στον τομέα της άγγελικής συμβουλευτικής και θεραπευτικής και ως πνευματικοί δάσκαλοι, επιτυγχάνοντας τους εκπαιδευτικούς και επαγγελματικούς στόχους τους. Οί σπουδαστές, λέγει

ή οργάνωση, ξεκινούν με την μελέτη μεταφυσικών αρχών. Τα θέματα των ένοτήτων περιλαμβάνουν την προσευχή, τον διαλογισμό, την συμβουλευτική άφθονίας, το άγγελικό και αρχαγγελικό βασίλειο, την ψυχική ανάπτυξη, την διαμεσότητα¹³, πνευματικές επικοινωνίες¹⁴, τά τσάκρας, ενεργειακή θεραπευτική και τις αρχές της έπιστήμης του νοῦ. «Το πρόγραμμα ολοκληρώνεται με την εκπόνηση από τους σπουδαστές ανεξάρτητης μελέτης και έρευνας στον τομέα της ειδίκευσής τους. Το διδακτορικό επίπεδο βασίζεται στην έρευνα και οι σπουδαστές εξελίσσονται, κατά την οργάνωση, στην μελέτη της μεταφυσικής και άγγελικής συμβουλευτικής, ολοκληρώνοντας την διδακτορική διατριβή. Με την ολοκλήρωση του διδακτορικού επιπέδου, οι μαθητές παίρνουν το πτυχίο Διδάκτορα στην Μεταφυσική και Άγγελική Συμβουλευτική. Αυτό το πτυχιακό - μεταπτυχιακό πρόγραμμα τους ετοιμάζει για τους ακόλουθους επαγγελματικούς τομείς εργασίας: Σύμβουλος Άγγελικής Συμβουλευτικής, Σύμβουλος Διαισθητικής Συμβουλευτικής, Σύμβουλος Πνευματικής Ανάπτυξης, Σύμβουλος Μεταφυσικής & Πνευματικής Συμβουλευτικής, Πνευματικός Θεραπευτής Δάσκαλος, και όμιλητής¹⁵».

Η οργάνωση συνδέεται και με διάφορες αντίστοιχες ομάδες του έξωτερικού όπως «ο Βυσσινης Κύκλος»¹⁶ κ.ά.¹⁷

Από τα ανωτέρω γίνεται αντιληπτό ότι η παραπάνω θεματολογία καμία σχέση δεν μπορεί να έχει με τον έπιστημονικό χώρο, την εκπαίδευση ή την έπιστημονική δεοντολογία και φυσικά ούτε

11. Channeling του Κρύων, "Προβλέψεις για την επόμενη γενεά", Ζωντανή επικοινωνία που δόθηκε στην πόλη St. Augustine, Φλόριντα, 13 Δεκεμβρίου 2008. Μετάφραση: Γιώργος Κυρίτσης, <http://www.kryon.gr/newgenpredict.htm>

12. <http://www.kryon.gr/tobiaslessons.htm>

13. Γράφε: Μεντιουμισμός.

14. Γράφε: Πνευματισμός - Channeling.

15. <http://www.kryon.gr/Kryonacad.htm>

16. <http://www.crimsoncircle.com/>

17. <http://www.kryon.gr/links.htm>

μέ τή διδασκαλία καί τήν πνευματικότητα τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι δέ ἀσυμβίβαστη ἡ ιδιότητα τοῦ βαπτισμένου Ὁρθοδόξου Χριστιανοῦ, πιστοῦ μέλους τῆς Ἐκκλησίας, μέ τήν ἐνασχόληση μέ τίς παραπάνω δραστηριότητες, ὑπηρεσίες καί προϊόντα. Εἶναι εὐκόλο νά διακρίνουμε τί εἶδους πνεύματα εἶναι οἱ «ἄγγελου», οἱ «ὁδηγοί» καί οἱ «ἀναληφθέντες διδάσκαλοι» πρὸς τοὺς ὁποίους ἡ ὀργάνωση προσανατολίζεται. Ἡ Ἐκκλησία μᾶς προειδοποιεῖ λέγοντας μεταξὺ ἄλλων: «Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν, ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφηταὶ ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον (Α' Ἰωαν. Δ' 1).

ΜΕΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ REIKI

Τὸ Reiki συγκαταλέγεται στὶς θρησκευτικὰς *Ki*, πὺν προέρχονται ἀπὸ τὴν Ἰαπωνία καὶ ἀνήκουν στὸ χῶρο τοῦ ἀποκρουφισμοῦ¹⁸.

Ki σημαίνει «δύναμη ζωῆς», θεϊκὴ δύναμη, πὺν ρέει παντοῦ. Αὐτὴ ἡ δύναμη, λένε ὅσοι ἀσκοῦν Ρέϊκι, μπορεῖ νά ἀνακαλυφθεῖ καὶ νά χρησιμοποιηθεῖ γιὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ ἀνθρώπου. Σύμφωνα μέ τὸ «Ἐπίσημο Ἐγχειρίδιο Ρέϊκι» (Official Reiki Handbook), πὺν ἐκδόθηκε ἀπὸ τὴν «Ἀμερικανικὴ Διεθνή Ἐταιρία Ρέϊκι» (κεφ. Reiki A to Z, σ. 2) «*Ki* σημαίνει τὴν παγκόσμια ἐνέργεια ζωῆς, μέσω τῆς ὁποίας ρέουν ὅλα ἐκεῖνα, πὺν βρίσκονται στὴ ζωῆ».

Στὸ Δυτικὸ κόσμο εἶναι γνωστὲς κυρίως τρεῖς ομάδες αὐτῶν τῶν «θρησκευτικῶν *Ki*»: Τὸ Johrei («θρησκευτικὴ γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ Κόσμου»), τὸ Mahikari καὶ τὸ Reiki.

Reiki σημαίνει τὴν παγκοσμία ἐνέργεια ζωῆς καὶ ταυτόχρονα τὴ μέθοδο γιὰ τὴν ἐνεργοποίηση αὐτῆς τῆς ἐνέργειας. Ἡ μέθοδος ἀνάγεται στὸν Μικάο Οὐσούι (Mikao Usui, 1865 - 1926).

Reiki εἶναι, σύμφωνα μέ τὸ «Ἐπίσημο Ἐγχειρίδιο Ρέϊκι», «μία ἐπιστήμη ἐνεργείας, μία εὐκόλη τεχνικὴ ἐπίθεσης τῶν χειρῶν, ἀσφαλῆς στὴ χρῆση ἀπὸ τὸν καθένα, σὲ κάθε τόπο καὶ σὲ κάθε περίσταση, γιὰ τὸν καθένα, πὺν χρησιμοποιεῖ ἐνέργεια στὴ ζωῆ· μία μοναδικὴ προσωπικὴ αὐτομεταμορφωμένη ἐμπειρία, μία τεχνικὴ γιὰ τὴν ἐνεργοποίηση, ἀποκατάσταση, ἐξισορρόπηση τῆς φυσικῆς ἐνέργειας, γιὰ βοήθεια, θεραπεία, πρόληψη ἀνωμαλιῶν, διατήρηση θετικῆς καὶ καλῆς κατάστασης, μεταμόρφωση καὶ φωτισμὸ» (Handbook, σ. 58). Ρέϊκι εἶναι ἡ «ἐπιστήμη καὶ τέχνη τῆς ἐνεργοποίησης, διεύθυνσης καὶ ἐφαρμογῆς τῆς φυσικῆς ἐνεργείας τοῦ σύμπαντος». Αὐτὴ ἡ ἐνέργεια ἐξομοιώνεται μέ τὸ κινέζικο *Chi*, τὴν Ἰνδουιστικὴν πρᾶνα καὶ τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ! (Handbook, σ. 2).

«Τὸ Ρέϊκι βοηθάει στὸ νά ἐλαττωθοῦν τὰ ἐξόδα γιὰ τὴ διατήρηση τῆς υἰγείας καὶ προσφέρεται σὰν μέσο γιὰ τὸ σταμάτημα τοῦ πληθωρισμοῦ... ἐνεργοποιεῖ ὀλόκληρο τὸ σύστημα τοῦ ὀργανισμοῦ μας ἀκίνδυνα καὶ γρήγορα... βοηθᾶ νά μὴν αἰσθάνεστε ἀπροστάτενοι, χαμένοι καὶ ἀδύναμοι ὅταν ἔρχεσθε ἀντιμέτωποι μέ κάποια ἀρρώστια καὶ μέ κρίσιμες καταστάσεις». Στὸ «Ἐγχειρίδιο» ἀριθμοῦνται γύρω στὶς 300 ἀρρώστιας, πὺν θεραπεύει τὸ Ρέϊκι ἀπὸ AIDS μέχρι καρκίνο! (Handbook, σ. 57).

Οἱ τεχνικὲς τῶν Ἰαπωνικῶν αὐτῶν «θρησκευτικῶν» στηρίζονται στὴν ἀντιχριστιανικὴ ἀποψη πὺς κάθε ἄνθρωπος εἶναι μία «παγκόσμια φλόγα», μέ τὴν ὁποία μπορούμε νά ἐρχόμαστε «σὲ ἀπ' εὐθείας σύνδεση» καὶ νά τὴν δραστηριο-

18. π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου, Ἀποκρουφισμὸς, Γκουρουϊσμὸς, «Νέα Ἐποχή», ἔκδ. 4, Ἀθήνα 1997, σ. 160.

ποιούμε. Έτσι ή «έπιστήμη Ρέϊκι» λογίζεται μία «υπερβατική γέφυρα παγκόσμιας ενέργειας, πού μᾶς συνδέει τρόπον τινά ἀπ' εὐθείας καὶ συνειδητὰ μὲ τὴν κοσμική μας, παγκόσμια μητέρα» (Handbook, σ. 68).

«Ἡ πραγματικὴ θεραπεία μας εἶναι ἡ πραγματικὴ σύνδεσή μας μὲ τὸ σύμπαν, μὲ τὴν πηγὴ μας. Ρέϊκι εἶναι ἡ παλαιὰ ἐπιστήμη τῆς οἰκουμενικῆς ἐνεργείας, ἡ ὁποία παραδόθηκε σ' αὐτὴ τὴν ἀρχικὴ φάση τῆς Νέας Ἐποχῆς ἀνθρώπινης ἐξέλιξης, σὰν βοηθητικὸ μέσο γιὰ θεραπεία καὶ ἀδιάφθορη μεταμόρφωση στοὺς νεώτερους χρόνους» (Handbook, σ. 68).

Τὸ Ρέϊκι διαδίδεται ἀπὸ πρόσωπα καὶ ἀποκρυσταλλιστικὲς ομάδες πού ἀκολουθοῦν καὶ κηρύττουν τὴ «Νέα Ἐποχὴ τοῦ Ὑδροχόου», τὴ «Χρυσὴ Ἐποχὴ» καὶ ὑποστηρίζουν πὼς πρόκειται νὰ ἔλθει ὁ Ἀβατὰρ ἢ Χριστὸς αὐτῆς τῆς Ἐποχῆς. Μερικὲς μάλιστα κηρύττουν πὼς ὁ νέος ἢ «Ὑδροχοϊκὸς Χριστὸς» εἶναι ὁ δικὸς τους «Δάσκαλος»!

Περὶσσότερα, πιὸ πρόσφατα στοιχεῖα γιὰ τὸ Ρέϊκι ὑπάρχουν στὴν ἰστοσελίδα <http://im-glyfadas.gr/01/01/01010028.asp>

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ

Κυκλοφόρησε πρόσφατα, ἀπὸ τὶς Ἐκδόσεις «Κρύων»¹⁹, σὲτ 44 Καρτῶν, σὲ κουτί, πού φέρει στὸ ἐξώφυλλο τὴν εἰκόνα τοῦ προσώπου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μέσα δὲ 44 κάρτες ἀγιογραφημένων μορφῶν ἀντιστοιχῶν ἀγίων. Τὶς 44 κάρτες συνοδεύει Βιβλίον Ὁδηγιῶν γιὰ τὴν χρῆση τους.

Τὸ κουτί μὲ τὶς 44 κάρτες ἐπιγράφεται «Μηνύματα & Ἐπαφὴ μὲ τοὺς Ἁγί-

ους. Κάρτες Αὐτογνωσίας, Ἀγάπης καὶ Ἐξέλιξης»²⁰. Ὁ δημιουργὸς τῶν καρτῶν καὶ συγγραφέας τῶν ὁδηγιῶν, συστήνεται ὡς σύμβουλος προσωπικῆς ἀνάπτυξης (Συστημικὴ, NLP, Διαισθητικὴ) καὶ δάσκαλος παραδοσιακοῦ Ρέϊκι²¹.

Ἀκόμη, πληροφορεῖ τὸ κοινὸ ὅτι ἐργάζεται μὲ ἐναλλακτικὲς θεραπείες (Ρεφλεξολογία, Ὀλιστικὴ Διατροφολογία, Ἀγιουρβεδικὸ μασάζ, Ἀνθοϊάματα Μπάχ, Διαλογισμὸ, Angel therapy). Ἔχουν ἐκδοθεῖ πέντε βιβλία του... ἔχει ἐπιμεληθεῖ βιβλία τῆς Ντορὶν Βέρτσιο («Πορεία πρὸς τὸ φῶς», «Θεϊκὴ καθοδήγηση», ἔκδ. Κρύων) τοῦ Λή Κάρολ καὶ τῆς Τζάν Τόμπερ («Παιδιὰ σὲ βαθὺ μπλὲ»²², ἔκδ. Κρύων) καὶ τῆς Σαρλότ Πάλμγκρεν («Ἄν ἦξερες πόσο πολὺ σὲ ἀγαπῶ», ἔκδ. Ἀλφάβητο Ζωῆς). Ἐπίσης, εἶναι συντονιστὴς τοῦ βιωματικοῦ σεμιναρίου ἀγάπης καὶ προσωπικῆς ἀνάπτυξης «Τὸ Μαγικὸ Ταξίδι»²³.

Οἱ 44 κάρτες περιλαμβάνουν τὶς ἀγιογραφίες τῶν Ἁγίων: Ἰωάννου Προδρόμου, Ἀνδρέου, Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, Μαρίας Μαγδαληνῆς, Στεφάνου, Βαρβάρας, Γεωργίου, Δημητρίου, Παρασκευῆς, Φανουρίου, Μηνᾶ, Στυλιανοῦ, Αἰκατερίνης, Παντελεήμονος, Ἀλεξάνδρου, Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης, Βασιλείου, Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Νικολάου, Σπυρίδωνος, Ἀντωνίου, Ἀθανασίου, Μαρίας, Προκοπίου, Μοδέστου, Φωτεινῆς, Ἀναστασίας, Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, Κυπριανοῦ, Ρωμανοῦ, Γλυκερίας, Εἰρήνης, Ὑπομονῆς, Συμεῶν, Εὐγενίας, Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ, Ἐφραίμ, Φιλοθέης, Νεκταρίου, Κοσμᾶ Αἰτωλοῦ, Διονυσίου Αἰγίνης,

20. Οἱ ὑπογραμμίσεις, δικές μας.

21. <http://www.vernalmusic.com/kolokotrwnis.pdf1>

22. Πρόκειται γιὰ τὰ λεγόμενα «παιδιὰ Indigo».

23. <http://www.vernalmusic.com/kolokotrwnis.pdf>

19. Ἡ ὀργάνωση αὐτὴ παρουσιάζεται σὲ προηγούμενο σχόλιο αὐτοῦ τοῦ τεύχους.

Ἀρσενίου τοῦ Καππαδόκου καὶ Λουκᾶ τοῦ Ἰατροῦ.

Κάθε μία ἀπὸ τὶς 44 κάρτες τῶν ἁγίων φέρει στὸ κάτω μέρος μία «ιδιότητα», πού κατὰ τὸν συγγραφέα ἀποτελεῖ χαρακτηριστικό τοῦ ἁγίου. Ἔτσι ἔχουμε τὶς «ιδιότητες»: αὐταπάρνηση, καθοδήγηση, ἔνωση, κάθαρση, ἀποδοχή, λύτρωση, καρτερία, ἀποκάλυψη, γνώση, σεβασμός, συντονισμός, συναίσθηση, ἀπόφαση, ἀφθονία, γενναιοδωρία, ταπεινοφροσύνη, εὐγνωμοσύνη, ἐπίγνωση, προσευχή, σιωπή, θάρρος, ἀναβάπτιση, ἐγκράτεια, πίστη, χάρις, φυσικότητα, πρόθεση, μετάνοια, ἀποστολή, ἀγάπη, εὐλογία, φιλανθρωπία, θαυματουργία, ὑπηρεσία, ἴαση, εἰρήνη, ἀλήθεια, ἀναγέννηση, προστασία, ἀκεραιότητα, ἰσορροπία, συγχώρεση, δοκιμασία καὶ ἐπέκταση.

Ὁ συγγραφέας καθοδηγεῖ τὸν χρήστη τῶν καρτῶν, μέσω τοῦ Βιβλίου Ὁδηγιῶν ὡς ἐξῆς: «Φόρεσε ἀνετα καὶ φωτεινά ρούχα, κάθισε σ' ἓνα χώρο καθαρὸ καὶ ἡσυχὸ καὶ πάρε μερικές βαθιές ἀπαλές ἀνάσες. Ἡ εἰσπνοή γίνεται ἀπὸ τὴ μύτη καὶ ἡ εκπνοή ἀργά ἀπὸ τὸ στόμα. Νιώσε χαλαρά καὶ γαλήνια με τὸ σῶμα σου, με τὸν χώρο καὶ με τὴ διαδικασία πού πρόκειται νὰ πραγματοποιηθεῖ. Τώρα, ἀκολουθοῦν δύο προαιρετικὲς εσωτερικὲς κινήσεις. Πες ἀπὸ μέσα σου μιὰ προσευχή πού σε ἐκφράζει καὶ σε κάνει νὰ αισθάνεσαι ἀγαλλίαση, σεβασμὸ καὶ ἀνοιγμα. Μετά, κάνε μιὰ ἐπίκληση σὲ μιὰ -ἢ περισσότερες- ἀνώτερη δύναμη πού τὴ νιώθεις οικεῖα καὶ θετική, γιὰ νὰ σε συντροφεύει στὴ διαδικασία πού θὰ ἀκολουθήσει. Ἐχει φτάσει ἡ ὥρα νὰ ἐρθεῖς σὲ ἐπαφή με τὶς κάρτες».

Ἄλλοῦ συμπληρώνει: «Τὸ “Μηνύματα & Ἐπαφή με τοὺς Ἁγίους” εἶναι ἓνα ἔργο πνευματικό, ἀφυπνιστικό, ἀπελευθερωτικό καὶ ἐνωτικό. Ἀπευθύνεται σὲ κάθε ἄνθρωπο, ἀνεξαρτήτως θρησκείας, φυλῆς

ἢ υπηκοότητας. Μποροῦμε νὰ λάβουμε μηνύματα ἀγάπης καὶ σοφὴ καθοδήγηση ἀπὸ τὶς δυνάμεις καὶ τὶς ποιότητες πού οὐσιαστικά ἐμεῖς προσκαλοῦμε στὴ ζωὴ μας, ἀρκεῖ νὰ ἔχουμε ἀνοιχτὴ καρδιά καὶ σιωπηλό νοῦ.

Εὐχομαι νὰ ἔχεις με τὶς κάρτες καὶ τὰ μηνύματα τοὺς, τὴν ἐπαφή πού χρειάζεσαι καὶ προκαλεῖς συνειδητὰ ἢ ἀσυνείδητα, ὥστε νὰ φωτιστεῖ τὸ μονοπάτι τῆς ψυχῆς σου, ἐπιτρέποντας καὶ υποστηρίζοντας τὴν ἔνωση με τὴν ὑπαρξὴ σου, τὶς υπάρξεις καὶ τὴν ὑπαρξήν.

Ἀναλύοντας τὰ παραπάνω διαπιστώνουμε τὴν ὁμοιότητα με τὶς κάρτες Ταρώ ἢ τὴν ἀπομίμησή τους, ἀφοῦ ἀντὶ γιὰ τὰ ἀποκρυφιστικὰ σύμβολα φέρουν εἰκόνες ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἐπὶ πλέον ὁ τρόπος πού χρησιμοποιοῦνται οἱ κάρτες ἀποτελεῖ παραδοσιακὴ πρακτικὴ διαλογισμοῦ. Τὸ τί «μηνύματα» προκύπτουν ἀπὸ τέτοιες διαδικασίες καὶ ποιά πνεύματα «ἐνθαρρύνουν» τὸν πειραματιζόμενο, τὸ κατανοεῖ πλήρως ὁ πιστὸς Ὁρθόδοξος Χριστιανός... Τὸ πρόβλημα εἶναι γιὰ τοὺς ἀδελφούς μας, πού θὰ παρασυρθοῦν σὲ μιὰ τέτοια ἀποκρυφιστικὴ πρακτικὴ, πιστεύοντας ὅτι ἔρχονται σὲ ἐπαφή με τοὺς ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας.

Δὲν θὰ σχολιάσουμε τὶς προθέσεις τοῦ συγγραφέα καὶ τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου, ἀλλὰ τὸν κίνδυνο νὰ παγιδευτοῦν ἐνδεχομένως ἀνύποπτοι ἄνθρωποι. Ἡ βεβαιότητα ἀπὸ τὴ μὴ ἀντίδραση τοῦ κοινοῦ στὴ δημιουργία καρτῶν Ταρώ με ἀγγέλους, ὀδήγησε στὸ ἐπόμενο βῆμα, δηλαδή, στὴν χρησιμοποίησιν τῶν προσώπων τῶν ἁγίων μας.

Τέτοιου εἴδους συσχετισμοὶ καὶ ἀναλογίες συμβάλλουν ἐπίσης καίρια στὴν πνευματικὴ σύγχυση πού παρατηρεῖται στὶς μέρες μας, ἂν λάβουμε ὑπ' ὄψιν καὶ

τὸ γεγονός ὅτι ἀποκρυφιστικοὶ χῶροι χρισμοποιοῦν χριστιανικὴ ὀρολογία μὲ τελείως ὁμῶς διαφορετικὴ νοηματοδότηση.

Πιστεύουμε ἀκόμη ὅτι δὲν ἐνημερώθηκαν γιὰ τὸ εἶδος τῆς ἔκδοσης, ὅσοι συνεργάστηκαν διαθέτοντας ὑλικό, γιὰ τὴν δημιουργία τῶν καρτῶν.

ΓΚΟΥΡΤΖΙΕΦ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΣΜΟΣ

Εἶχαμε καὶ στὸ παρελθὸν ἀσχοληθεῖ μὲ τὸν «Τέταρτο Δρόμο», τὸ σύστημα διδασκαλίας τοῦ ἀποκρυφιστῆ George Ivanovitch Gurdjieff²⁴ (Γζώρτζ Γβάνοβιτς Γκουρτζιέφ), καθὼς καὶ μὲ τὴν ἐξάπλωση τοῦ «συστήματός» του στὴ χώρα μας καὶ διεθνῶς.

Στὴ Ἑλλάδα -ὅπως εἶχαμε ἀναφέρει καὶ τότε- εἶναι γνωστὲς τρεῖς ὁμάδες, πού ἀκολουθοῦν τίς διδασκαλίες τοῦ Γκουρτζιέφ: 1. Τὸ «Ἰνστιτοῦτο Γκουρτζιέφ», 2. Τὸ «Ἰδρυμα Γκουρτζιέφ» καὶ 3. Τὸ «The Fellowship Of Friends». Καὶ οἱ τρεῖς διαθέτουν ἴστοσελίδες στὸ διαδίκτυο. Βιβλία σχετικά με τίς παραπάνω διδασκαλίες ἔχουν ἐκδοθεῖ καὶ στὴν Ἑλλάδα.

Στὰ πλαίσια αὐτῶν τῶν ιδεολογιῶν κινοῦνται καὶ καλλιτεχνικὲς ἐκδηλώσεις, ὅπως, ρεσιτάλ μὲ μουσικὴ Γκουρτζιέφ (28/2, 1/3 καὶ 2/3/2005, Ἀθήνα καὶ Θεσσαλονίκη), ἡ Θεατρικὴ Ὁμάδα «Ρόδα» κ.ἄ.

Οἱ ὁμάδες: «Ἰδρυμα Γκουρτζιέφ», «Κέντρο Γκουρτζιέφ - Οὐσπένσκι» καὶ «Fellowship Of Friends» περιλαμβάνονται στὸν κατάλογο τῶν ὁμάδων, πού εἶναι ἀσυμβίβαστες μὲ τὴν Ὁρθόδοξη πίστη²⁵.

Εἰδικά, τὸ «Ἰδρυμα Γκουρτζιέφ» ἐπιχειρεῖ κάθε χρόνο «διεύρυνση» τοῦ κύκλου τῶν ὁπαδῶν καὶ μὲ τὴν προβολὴ τῆς ταινίας «Meetings with Remarkable Men» («Συναντήσεις μὲ ἀξιοσημείωτους ἀνθρώπους»)²⁶, σέ δημόσιες προβολές, σέ εἰδικὰ μισθωμένες, γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό, κινηματογραφικὲς αἰθουσες.

Ὅμως φέτος ἡ «ἐπιχείρηση διεύρυνσης» ἐνισχύθηκε καὶ μὲ ἐπὶ πλέον δραστηριότητες. Ἔτσι, μὲ τίτλο «Γκουρτζιέφ καὶ Ἐσωτερισμός. Ἡμερίδα Κινηματογραφικῶν Προβολῶν» πραγματοποιήθηκε στὶς 8 Μαρτίου, στὸ Κέντρο Τεχνῶν ACS (American Community Schools), στὸ Χαλάνδρι ἐκδήλωση πού περιελάμβανε: α) Τὴν τηλεοπτικὴ διάλεξη «Ἀναζητώντας τὸ Ἱερὸ Δισκοπότηρο» τοῦ «μυθολόγου» Joseph Campbell, β) Τὴ γνωστὴ μας πλέον ταινία τοῦ Peter Brook, γιὰ τὴν ζωὴ τοῦ Gurdjieff, «Συναντήσεις μὲ Ἀξιοσημείωτους Ἀνθρώπους», γ) Ὁμιλία τοῦ ὑπευθύνου τῆς ὁργάνωσης μὲ τίτλο: «Ἑλληνικὸς Ἐσωτερισμός» καὶ δ) -κι αὐτὸ εἶναι τὸ ιδιαίτερα ἐνδιαφέρον- Τὸ ἀριστούργημα τοῦ Ρωσικοῦ Ὁρθόδοξου Μυστικισμοῦ τοῦ Pavel Lungin: «Ostrov» (Τὸ Νησί)²⁷.

Τὸ θέμα τῆς ταινίας «τὸ Νησί»²⁸ ἀναφέρεται σ' ἓναν Ὁρθόδοξο μοναχό, τὸν π. Ἀνατόλιο, πού ζεῖ ὡς διὰ Χριστὸν σαλὸς προσευχόμενος ἀδιαλείπτως σὲ ἓνα Ρωσικὸ μοναστήρι.

Ὅμως ἀπὸ τὸν συσχετισμὸ τῆς ταινίας αὐτῆς μὲ τίς λοιπὲς ἐκδηλώσεις τοῦ

²⁴ Ἱερῶν Μητροπόλεων διὰ θέματα αἰρέσεων καὶ παραθρησκείας, Ἀλῆατος, 20-26/9/1995. Αριθμοὶ καταλόγου: 127, 175 καὶ 407, ἀντίστοιχα.

²⁶ Τοῦ γνωστοῦ παραγωγοῦ Peter Brook (Πήτερ Μπρούικ), μὲ πρωταγωνιστὴ τὸν Terence Stamp (Τέρενς Στάμπ). Παραγωγή 1979.

²⁷ Βραβεῖο καλύτερης ταινίας Golden Eagle Awards καὶ Nika Awards 2007.

²⁸ http://animusanimus.blogspot.com/2008/01/blog-post_24.html

²⁴ Περιοδικό «ΔΙΑΛΟΓΟΣ», τ. 41, Ἰουλ. - Σεπτ. 2005, σ. 23.

²⁵ Ζ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη Ἐντεταλμένων

«Ίδρύματος Γκουρτζιέφ», διαφαίνεται ἡ προσπάθεια νὰ ἐμπλακεῖ ὁ Ὁρθόδοξος μοναχισμὸς καὶ ἡ διὰ Χριστὸν σαλότης στὰ σκοτεινὰ μονοπάτια τῶν διδασκαλιῶν τοῦ Γκουρτζιέφ καὶ νὰ ἐμφανιστεῖ ὅτι ὁ πρωταγωνιστὴς τῆς ταινίας, Ὁρθόδοξος μοναχὸς πατὴρ Ἀνατόλιος, ἀκολουθεῖ «κάποιον προσωπικὸ δρόμο», ἀντίστοιχο μὲ τὶς «ἐσωτεριστικὲς ἀτραποὺς» τῶν ἀποκρυφιστικῶν ομάδων τῆς «Νέας Ἐποχῆς».

Εἶναι πάγια ἡ τακτικὴ τοῦ ἀποκρυφισμοῦ νὰ προβάλλει συνεχῶς αὐτὴ τὴν διδασκαλία του: ὅτι «ὅλοι οἱ δρόμοι ὀδηγοῦν στὴν ἀλήθεια», ἓνα δόγμα ἀντίθετο μὲ τὴν Ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας, πού εἶναι ὁ Κύριός μας, Ἰησοῦς Χριστός.

ΓΙΟΓΚΑ ΚΑΙ ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἔχομε ἐπανειλημμένα ἀναφερθεῖ στὴ γιόγκκα καὶ στὴν καταστροφικὴ ἐπίδρασή της στὴν ψυχικὴ καὶ σωματικὴ ὑπόσταση, ἀλλὰ καὶ στὴν προσωπικότητα τοῦ ἀνθρώπου.

Δυστυχῶς, τὸ πρόβλημα εἶναι τεράστιο καθὼς ὁ ἀποκρυφιστικὸς χῶρος καὶ εἰδικὰ ἡ Θεοσοφία ἔχουν καταφέρει νὰ πείσουν τὸν δυτικὸ ἄνθρωπο ὅτι ἡ θρησκευτικὴ αὐτὴ ἄσκηση τοῦ Ἰνδουισμοῦ εἶναι μίᾳ ὠφέλιμη πρακτικὴ γυμναστικῆς τοῦ σώματος, πού χαρίζει δῆθεν υγεία, εὐεξία καὶ καλὴ σωματικὴ διάπλαση.

Ἀρωγὸς στὴν προσπάθεια αὐτὴ στέκονται τὰ Μ. Μ. Ε. πού μὲ κάθε τρόπο προσπαθοῦν νὰ πείσουν ὅτι ὅλες οἱ πρακτικὲς τῆς «Νέας Ἐποχῆς» (γιόγκκα, διαλογισμὸς, πολεμικὲς τέχνες, ἐναλλακτικὲς μέθοδοι κ.λ.π.) εἶναι ἀθῶες, χρήσιμες καὶ ἀπαραίτητες στὸν σύγχρονο ἄνθρωπο.

Οἱ ὁπαδοὶ τῶν μεθόδων αὐτῶν συστηματικὰ ἀποκρύπτουν τὴν ἀλήθεια γιὰ τὴν προέλευση αὐτῶν τῶν πρακτικῶν καὶ τὴν ἄμεση ἀναφορὰ τους στὰ ἀνατολικά θρησκευτά καὶ στὸν ἀποκρυφισμὸ.

Ὅμως, εἰδικὸ ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ τὸ κείμενο πού παραθέτουμε κατωτέρω:

ΟΜΑΔΕΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΟΥ ΣΚΗΝΙΚΟΥ ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ

Λειτουργοῦν ἐφέτος, στὰ πλαίσια τῆς Π. Ε. Γ., οἱ ἐξῆς Ὁμάδες Μελέτης τοῦ Σκηνικοῦ τῶν Αἱρέσεων καὶ τῆς Παραθρησκείας:

1. **Ὁμάδα Μελέτης** τῆς ἱστορίας, ἐξέλιξης, διδασκαλίας καὶ δράσης **τῆς Ἐταιρίας «Σκοπία»** τῶν **«Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά»** (Κάθε Πέμπτη, 5.30'-6.30' μ.μ.).
2. **Ὁμάδα Μελέτης** τῆς ἱστορίας, ἐξέλιξης, διδασκαλίας καὶ δράσης **τῶν Πεντηκοστιανῶν** (Κάθε Δευτέρα, 6.00'-8.00' μ.μ.).
3. **Ὁμάδα Μελέτης** τῆς ἱστορίας, ἐξέλιξης, διδασκαλίας καὶ δράσης **τῆς Νεοειδωλολατρίας** (Κάθε Δευτέρα, 6.30'-8.30' μ.μ.).
4. **Ὁμάδα Μελέτης** τοῦ σκηνικοῦ **τῆς «Νέας Ἐποχῆς»** (Γκουρουϊστικὲς, Ἀποκρυφιστικὲς, Ἐναλλακτικὲς, Νεο-Γνωστικὲς, Σατανιστικὲς, κ.λπ. ομάδες) (Κάθε Πέμπτη, 6.30'-8.30' μ.μ.).

Τὰ **Μαθήματα** πραγματοποιοῦνται σὲ αἴθουσα τοῦ Ἐνοριακοῦ Κέντρου τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς (Ἀποστόλου Παύλου 10, δύο δρόμους δεξιά, μετὰ τὴν Ε. Ρ. Τ.). Τηλ. ἐπικοινωνίας: 210 6396 665.

«Κυκλοφορεί σύντομα σε πρώτη έκδοση στην ελληνική γλώσσα.

ΕΛΕΝΑ Π. ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ
ΓΙΟΓΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΥΦΙΣΜΟΣ
 (Κείμενα Εσωτερικής Γνώσης)

Ένα βιβλίο που απευθύνεται προς κάθε σπουδαστή της Αλήθειας. Απαρτίζεται από άρθρα της Έλενας Π. Μπλαβάτσκυ που είχαν δημοσιευθεί στα θεοσοφικά περιοδικά *The Path*, *Lucifer*, *The Theosophist*, καθώς και σε εφημερίδες και άλλα έντυπα της εποχής της. Περιλαμβάνει, επίσης, αποσπάσματα οδηγιών προς τον Εσωτερικό Κύκλο της Θεοσοφικής Εταιρείας, και κειμένων που δημοσιεύτηκαν, μαζί με άλλα, μετά το θάνατό της ως τμήμα ενός τρίτου τόμου της Μυστικής Δοξασίας.

Κύριο θέμα του βιβλίου είναι η Μαθητεία, οι σχέσεις Αποκρυφισμού και Γιόγκα, καθώς και πολλά άλλα που διδάσκονται επί της Ατραπού - πάντοτε υπό την καθοδήγηση ενός Μύστη Διδασκάλου της Αγάπης και της Σοφίας - και τα οποία είναι χρήσιμα σε όλους.

ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ».

Τò ανωτέρω κείμενο δέν προέρχεται ούτε από τò χῶρο τῆς σύγχρονης διαφήμισης ούτε, φυσικά, από τò χῶρο τῆς Ἐκκλησιαστικῆς γραμματείας. Προέρχεται από τò ὀπισθόφυλλο τοῦ περιοδικοῦ *ΙΛΙΣΟΣ*, τ. 270, ἔτος 51, Ὀκτ. – Δεκ. 2007, τῆς «Θεοσοφικῆς Ἐταιρείας ἐν Ἑλλάδι», τοῦ ἐπίσημου ὄργανου τῆς «Θεοσοφικῆς Ἐταιρείας» στή χώρα μας, τοῦ ὁποίου ἰδρυτῆς ὑπῆρξε ὁ γνωστός Κωστής Μελισσαρόπουλος, μέγας Θεοσοφιστῆς καὶ Τέκτων.

Τò γεγονός αὐτό ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ γιόγκα προβάλλεται στή δύση, ἐκτός ἀπό τίς διάφορες γκουρουϊστικές κινήσεις καί ἀπό κινήσεις ἀποκρυφιστικές.

Παραμένει ὅμως τò πρόβλημα ὅτι οἱ νεοεποχίτες θὰ συνεχίσουν τò ἔργο τους, ἐξαπατώντας τὸν ἀπονήρευτο νεοέλληνα ποῦ, παρ' ὅλη τὴν ἐξυπνάδα του, γοητεύεται συχνὰ ἀπὸ ὅ,τι τὸ Δυτικὸ καὶ ξενόφερτο, παραθεωρώντας καὶ τὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν παράδοσή.

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ

Από τὸ **Ραδιοφωνικό Σταθμό τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 89,5 FM**, μεταδίδονται οἱ ἑξῆς ἐκπομπές:

1) «Σεμινάριο Ὁρθοδόξου Πίστεως». Τετάρτη, 16.00–17.00 & 12.00–1.00 (βράδυ).

Παραγωγός: Π. Ε. Γ. (Πανελλήνια Ἐνωση Γονέων γιά τὴν Προστασία τοῦ Ἑλληνορθοδόξου Πολιτισμοῦ, τῆς Οἰκογενείας καὶ τοῦ Ἀτόμου). Παρουσιάστρια: κ. Αἰκατερίνη Ἀναγνωστοπούλου.

2) «Ἐκκλησία καὶ Αἰρέσεις». Πέμπτη, 16.30–17.00 & 2.00–2.30 (βράδυ).

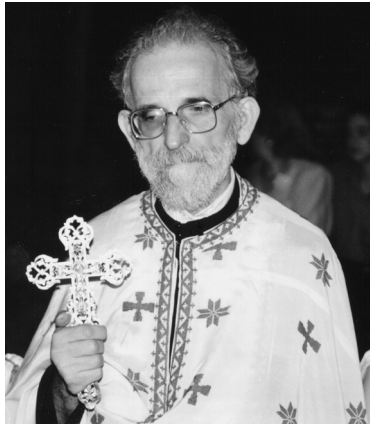
Παραγωγός: Π. Ε. Γ., σέ συνεργασία μέ τὴ Σ. Ε. ἐπὶ τῶν αἰρέσεων. Παρουσιάστρια: κ. Αἰκατερίνη Ἀναγνωστοπούλου.

Από τὸ **Ραδιοφωνικό Σταθμό τῆς Πειραιϊκῆς Ἐκκλησίας, 91,2 FM**, μεταδίδεται ἡ ἐκπομπή:

3) «Ἀντιαιρετικὴ Δράση». Σάββατο, 14.15–15.00.

Ἐπιμελοῦνται καὶ παρουσιάζουν ὁ Πρωτοπρ. π. Κυριακὸς Τσουρός καὶ ὁ κ. Δημ. Κόκκορης

Ἴστοσελίδα τῆς **ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ:**
www.ecclesia.gr, e-mail: **iera-synodos@ecclesia.gr**
 Ἴστοσελίδα τῆς **Π. Ε. Γ.:** **www.ppu.gr**

**ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΣΥΝΙΣΤΟΥΜΕ
του π. Αντωνίου Αλεβιζοπούλου
και συνεργατών του**

1. «Ἡ Ὁρθοδοξία μας».
2. «Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Πίστη-Λατρεία- Ζωή».
3. «The Orthodox Church. Its Faith, Worship and Life».
4. «Ἡ ἀστρολογία στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».
5. «Ποιμαντικὴ ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας».
6. «Ἐγχειρίδιο αἱρέσεων καὶ παραχριστιανικῶν ὁμάδων», (ἔκδ. Γ΄).
7. «Πεντηκοστιανοὶ καὶ Ὁρθοδοξία».
8. «Μετενσάρκωση ἢ Ἀνάσταση; Ὁρθόδοξη θεώρηση τοῦ Κακοῦ», (ἔκδ. Β΄).
9. «Ἀποκρυφισμὸς, Γκουρουϊσμός, “Νέα Ἐποχή”», (ἔκδ. Γ΄).
10. «Διαλογισμὸς ἢ προσευχή; Ὁρθόδοξη θεώρηση».
11. «Ἡ Λατρεία τῆς “Σκοπιᾶς”», (τόμος Α΄).
12. «Μία δικτατορία στὸ Μπρούκλιν», (τόμος Β΄) (ἔξαντλήθηκε).
13. «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά καὶ Ὁρθοδοξία», (τόμος Γ΄).
14. «Ἡ χαμένη ἀθωότητα. Περιπλανήσεις σὲ δρόμους τοῦ Ἐωσφόρου».
15. «Νεοφανεῖς αἱρέσεις-Καταστροφικὲς Λατρεῖες στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».
16. «Ἐγκληματικὸ δόγμα. Ἐμπειρίες πρώην σατανιστῶν».
17. «Ντοκουμέντα γιὰ αἱρέσεις καὶ παραθρησκεία».
18. «Ὅμαδες ἀσυμβίβαστες μὲ τὴν Ὁρθόδοξη πίστη», ἔκδ. Ζ΄ Πανορθόδοξου Συνδιασκέψεως (Ἀλίαρτος 20-26/9/1995).
19. «Ναζισμὸς μὲ ἄλλο πρόσωπο. Μεθοδεύσεις ὁλοκληρωτικῶν αἱρέσεων καὶ παραθρησκευτικῶν ὁμάδων».
20. «Ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων. Προβληματικὴ καὶ στρατηγική».
21. «Νεοσατανισμὸς. Ὁρθόδοξη θεώρηση καὶ ἀντιμετώπιση».
22. «Ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας. Πρακτικὸς ὁδηγὸς γιὰ τὴν οἰκογένεια».
23. «Τὸ Νόημα τῆς ζωῆς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».
24. «Καταστροφικὲς λατρεῖες στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἡ νομικὴ ἀντιμετώπισή τους».
25. «Αὐτογνωσία, αὐτοπραγμάτωση, σωτηρία».
26. «Ρωμαιοκαθολικισμὸς, Προτεσταντισμὸς καὶ Ὁρθοδοξία».
27. «Ἀφιέρωμα στὸν π. Ἀντώνιο Ἀλεβιζοπούλου» ἔκδ. Π.Ε.Γ.
28. Μοναχῆς Ἀντωνίας, «Νεοπεντηκοστιανοὶ στὴν Ἑλλάδα», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
29. Νικολάου Σταυριανίδη, «Θρησκευτικὴ Ἐλευθερία», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
30. Νικολάου Σταυριανίδη, «Θεοσοφία - “Νέα Ἐποχή”», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
31. Κωνσταντίνου Γρηγοριάδη, «Σχεδιάγραμμα Ὁρθόδοξου Κατηχήσεως», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
32. Ἰωάννου Μηλιώνη, «Ναὶ ἢ ΟΧΙ στὸ Χάρι Πότερ;», ἔκδ. Π.Ε.Γ. (ἔκδ. Δ΄).
33. Λεωνίδου Ἰ. Φιλιππίδου, «Ἡ Παγκόσμιος προσδοκία Θεανθρώπου Λυτρωτοῦ», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
34. Κωνσταντίνου Γρηγοριάδη, «Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλὴ Ἐβδόμας», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
35. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας», Γενικὴ θεώρηση, (τεῦχος 1ο).
36. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας», Καμπάλα κ.λπ. (τεῦχος 2ο).
37. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀλλημεία» (τεῦχος 3ο).
38. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀποκρυφιστικὲς Ὅμαδες», Ροδόσταυροι κ.λπ. (τεύχη 4ο-10ο).
39. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Νεοαποκρυφισμὸς», (τεύχη 11ο-15ο).
40. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Μαγεία», (τεύχη 16ο-20ο).
41. «Σατανιστικὲς παγίδες» (σειρά Β΄).
42. Κυριάκου Κυριαζοπούλου, «Σαηεντολογία», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
43. Κωνσταντίνου Χολέβα, «Ποιοὶ καὶ γιατί ἀμφισβητοῦν τὴν Ἑλληνορθόδοξη παράδοση;», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
44. Ἄννας Μπουρδάκου, «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά. Ἀπὸ τό Α στὸ Ω».

Βιβλία ἄλλων ἐκδόσεων ποὺ συνιστοῦμε

1. «Ἡ Ὁμοιοπαθητικὴ ἀσυμβίβαστη μὲ τὴν Ὁρθόδοξη Πίστη», ἔκδ. Π.Ε.Γ Βορείου Ἑλλάδος, (ἔξαντλήθηκε). Ὑπάρχει στὴν ἰστοσελίδα: www.orthodoxnet.gr/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=41
2. Μοναχοῦ Ἀρσενίου Βλιαγκόφτη, «Σύγχρονες Αἱρέσεις. Μιὰ πραγματικὴ ἀπειλή», ἔκδ. Παρακαταθήκη (τηλ. 2310 222511).
3. Μ. Ε. Johnes, «Ὁ Νικ Μάρβελ καὶ ὁ πόλεμος μὲ τὸ θηρίο», ἔκδ. Κ. Ε. Δ., Ι. Ν. Ἁγίου Νικολάου Πατρῶν (τηλ. 2610 275022).

Τὰ βιβλία διατίθενται στὰ βιβλιοπωλεῖα. Ἄν δὲν τὰ βρῖσκετε μπορεῖτε νὰ ἀπευθυνθεῖτε στὴν Π.Ε.Γ, τηλ. 210 6396665, προκειμένου νὰ σᾶς ἀποσταλοῦν ἐπὶ ἀντικαταβολή.